

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.3.2016.
COM(2016) 106 final

2016/0059 (CNS)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

**o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka u stvarima koje se
odnose na režime bračne stečevine**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

1.1. Opća pozadina

Člankom 67. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije propisano je da Unija predstavlja područje slobode, sigurnosti i pravde s poštovanjem temeljnih prava i različitih pravnih sustava i tradicija država članica. Stavkom 4. tog članka propisuje se da Unija olakšava pristup pravosuđu, posebice putem načela uzajamnog priznavanja sudskih i izvansudskih odluka u građanskim predmetima. U članku 81. Ugovora izričito se upućuje na mjere čiji je cilj osigurati „uzajamno priznavanje i izvršenje presuda i odluka u izvansudskim predmetima među državama članicama” i „usklađenost pravila država članica koja se primjenjuju u vezi sa sukobom zakonâ i sukobom nadležnosti”. Na toj su osnovi već doneseni mnogi instrumenti, posebno Uredba (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000. Međutim, nijednim od tih instrumenata nisu obuhvaćeni režimi bračne stečevine.

Donošenje europskog zakonodavstva o režimima bračne stečevine bilo je uključeno među prioritete utvrđene Bečkim akcijskim planom iz 1998. Programom za uzajamno priznavanje odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, koji je Vijeće donijelo 30. studenoga 2000.¹, predviđena je izrada nacrt instrumenta o sudskoj nadležnosti te o priznavanju i izvršenju odluka u pogledu „imovinskih prava koja proizlaze iz bračnog odnosa i imovinskih posljedica rastave nevjenčanog para”. Haškim programom², koji je Europsko vijeće donijelo 4. i 5. studenoga 2004., provedba programa uzajamnog priznavanja utvrđena je kao glavni prioritet, a Komisija je pozvana da dostavi Zelenu knjigu o „sukobima zakona u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine, uključujući pitanje nadležnosti i uzajamnog priznavanja” te je istaknuta potreba donošenja zakonodavstva do 2011.

U Stockholmskom programu, koji je Europsko vijeće donijelo 11. prosinca 2009., isto se tako navodi da se uzajamno priznavanje mora proširiti na režime bračne stečevine i imovinske posljedice rastave nevjenčanih parova.

U „Izvješću o građanstvu EU-a za 2010.: uklanjanje prepreka za ostvarivanje prava građana EU-a”, koje je doneseno 27. listopada 2010.³, Komisija je nesigurnost u vezi s imovinskim pravima međunarodnih parova utvrdila kao jednu od glavnih prepreka s kojima se suočavaju građani EU-a u svakodnevnom životu kada pokušavaju prekogranično ostvariti prava koja im jamči EU. Kako bi to ispravila, Komisija je najavila da će 2011. donijeti zakonodavni prijedlog na temelju kojeg će međunarodni parovi (vjenčani parovi ili registrirani partneri) lakše saznati koji je sud nadležan odlučivati o njihovim imovinskim pravima i koje je pravo mjerodavno za njihova imovinska prava.

Komisija je 16. ožujka 2011. donijela prijedlog⁴ Uredbe Vijeća o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine i prijedlog⁵

¹ SL L 12, 27.6.2001., str. 1.

² SL L 53, 3.3.2005., str. 1.

³ COM(2010) 603.

⁴ COM(2011) 126.

⁵ COM(2011) 127.

Uredbe Vijeća o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka o imovinskim posljedicama registriranih partnerstava⁶.

Pravna osnova za predložene uredbe Vijeća bio je članak 81. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Prijedlozi su se odnosili na pravosudnu suradnju u građanskim stvarima kojima su bili obuhvaćeni „elementi povezani s obiteljskim pravom”. Vijeće na temelju te pravne osnove jednoglasno nakon savjetovanja s Europskim parlamentom donosi mjere. Europski parlament dostavio je svoje mišljenje 10. rujna 2013.⁷

Radna skupina Vijeća o građanskim stvarima (režimi bračne stečevine i imovinske posljedice registriranih partnerstava) raspravljala je o prijedlozima Komisije do kraja 2014. U prosincu 2014. Vijeće je odlučilo odobriti razdoblje za razmišljanje onim državama članicama koje su i dalje imale poteškoće; međutim, to razdoblje nije trebalo biti dulje od godinu dana. Vijeće je na sastanku održanom 3. prosinca 2015. zaključilo da se ne može postići jednoglasna odluka o donošenju prijedloga uredbi o režimima bračne stečevine i imovinskim posljedicama registriranih partnerstava i da stoga Unija kao cjelina ne može u razumnom roku ostvariti ciljeve suradnje u tom području. Vijeće je napomenulo i da je nekoliko država članica izrazilo spremnost da pozitivno razmotre uspostavljanje pojačane suradnje u stvarima obuhvaćenima prijedlozima.

Od prosinca 2015. do veljače 2016. 17 država članica⁸ uputilo je zahtjev Komisiji u kojem navode da žele uspostaviti uzajamnu pojačanu suradnju u području imovinskih režima međunarodnih parova, a posebno u području nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine te nadležnosti, mjerodavnog prava, priznavanja i izvršenja odluka o imovinskim posljedicama registriranih partnerstava i u kojem od Komisije traže da u tu svrhu podnese prijedlog Vijeću.

Prijedlog Odluke Vijeća o odobrenju pojačane suradnje u području nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka o imovinskim režimima međunarodnih parova, kojom su obuhvaćene stvari koje se odnose na režime bračne stečevine i imovinske posljedice registriranih partnerstava; ovaj prijedlog Uredbe Vijeća o režimima bračne stečevine i usporedni prijedlog Uredbe Vijeća o imovinskim posljedicama registriranih partnerstava, kojima se provodi pojačana suradnja i koje je Komisija donijela istodobno, odgovor su Komisije na zahtjev 17 država članica (dalje u tekstu: države članice sudionice). Prijedlog Odluke Vijeća sadržava detaljnu ocjenu pravnih uvjeta kojima je uređeno uvođenje pojačane suradnje te ocjenu prikladnosti uvođenja pojačane suradnje u području nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka o imovinskim režimima međunarodnih parova, kojom su obuhvaćene stvari koje se odnose na režime bračne stečevine i imovinske posljedice registriranih partnerstava.

1.2. Razlozi za prijedlog i njegovi ciljevi

Zbog sve veće mobilnosti osoba na području bez unutarnjih granica došlo je do znatnog povećanja broja parova koje čine državljani različitih država članica koji žive u državi članici koja nije njihova ili stječu imovinu u više država članica. U studiji koju je 2003. proveo konzorcij ASSER-

⁶ U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Danske koji je priložen Ugovorima, Danska nije sudjelovala u donošenju predložene Uredbe te ona za nju nije bila obvezujuća niti se na nju primjenjivala. U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske koji je priložen Ugovorima, Irska i Ujedinjena Kraljevina nisu poslale obavijest da žele sudjelovati u donošenju i primjeni predložene Uredbe.

⁷ A7-0253/2013.

⁸ Švedska, Belgija, Grčka, Hrvatska, Slovenija, Španjolska, Francuska, Portugal, Italija, Malta, Luksemburg, Njemačka, Češka, Nizozemska, Austrija, Bugarska i Finska.

UCL⁹ navedeno je da je broj transnacionalnih parova unutar Unije velik te su prikazane praktične i pravne poteškoće s kojima se takvi parovi suočavaju u svakodnevnom upravljanju svojom imovinom i pri podjeli imovine nakon rastave para ili smrti jednog od članova para. Te poteškoće često proizlaze iz velikih razlika među mjerodavnim pravilima kojima su uređeni imovinski učinci braka u materijalnom pravu i međunarodnom privatnom pravu.

Zbog značajki prema kojima se razlikuju brak i registrirana partnerstva te zbog različitih pravnih posljedica tih oblika zajednice, Komisija predstavlja dva odvojena prijedloga uredbi: jedan o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine i drugi o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka u stvarima koje se odnose na imovinske posljedice registriranih partnerstava. Ta su dva prijedloga provedbene mjere za pojačanju suradnju uspostavljenu u području nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka o imovinskim režimima međunarodnih parova, kojima su obuhvaćene stvari koje se odnose na režime bračne stečevine i imovinske posljedice registriranih partnerstava.

Svrha je ovog prijedloga uspostavljanje jasnog pravnog okvira Europske unije za utvrđivanje nadležnosti i prava mjerodavnog za režime bračne stečevine te olakšavanje optjecaja odluka i isprava s tim u vezi među državama članicama.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA – OCJENA UČINKA

Prije izrade prijedloga Komisije 2011. provedeno je široko savjetovanje s državama članicama, drugim institucijama Unije i javnošću. Nakon studije iz 2003. Komisija je 17. srpnja 2006. objavila Zelenu knjigu o sukobima zakona u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine¹⁰, uključujući pitanje nadležnosti i uzajamnog priznavanja, te pokrenula široko savjetovanje o toj temi. Komisija je osnovala skupinu stručnjaka, PRM/III, čiji je cilj bilo sastaviti prijedlog. Skupina se sastojala od stručnjaka koji su predstavljali različite zainteresirane profesije i različite europske pravne tradicije. Sastala se pet puta u razdoblju od 2008. do 2010. Komisija je 28. rujna 2009. održala i javno savjetovanje koje je uključivalo stotinjak sudionika. Na raspravama je potvrđena potreba za instrumentom na razini EU-a za režime bračne stečevine kojim bi se posebno obuhvatili mjerodavno pravo, nadležnost, priznavanje i izvršenje odluka. Dana 23. ožujka 2010. održan je sastanak s nacionalnim stručnjacima na kojem se raspravljalo o suštini prijedloga u izradi. Naposljetku, Komisija je provela zajedničku studiju učinka za prijedloge uredbi o režimima bračne stečevine i imovinskim posljedicama registriranih partnerstava.

Dva nova prijedloga koji se odnose na režime bračne stečevine i imovinske posljedice registriranih partnerstava sadržavaju rješenja koja su slična onima iz prijedloga iz 2011., uzimajući pritom u obzir rasprave Vijeća i Europskog parlamenta do kraja 2015.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

3.1. Pravna osnova

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 81. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim se Vijeću dodjeljuje ovlast za donošenje mjera koje se odnose na obiteljsko pravo s

⁹ Konzorcij ASSER-UCL, *Studija u području komparativnog prava u pogledu pravila kojima su uređeni sukobi nadležnosti i sukobi zakona o režimima bračne stečevine te provedbe imovinskih pitanja rastave nevjenčanih parova u državama članicama*.

¹⁰ Vidjeti: http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm
COM(2006) 400.

prekograničnim implikacijama, pri čemu Vijeće odlučuje jednoglasno i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Režim bračne stečevine proizlazi iz postojanja obiteljskog odnosa između uključenih pojedinaca. Režimi bračne stečevine blisko su povezani s brakom te se stoga, čak i ako se odnose na imovinske odnose između bračnih drugova te između bračnih drugova i trećih osoba, moraju smatrati dijelom obiteljskog prava. Oni postoje u slučajevima u kojima brak postoji, a nestaju u trenutku razvrgnuća braka (nakon razvoda, zakonske rastave ili smrti jednog od bračnih drugova).

Cilj prijedloga je uspostavljanje sveobuhvatnog skupa pravila međunarodnog privatnog prava mjerodavnog za režime bračne stečevine. On se stoga odnosi na pitanja nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u predmetima bračne stečevine. Predložena pravila odnose se samo na prekogranične slučajeve. Stoga je ispunjen zahtjev u vezi s prekograničnošću iz članka 81. stavka 3. Ovaj prijedlog odnosi se samo na imovinske posljedice braka i njime se ne definira institut braka niti se nameće priznavanje braka u drugoj državi članici.

3.2. Načelo supsidijarnosti

Ciljevi prijedloga mogu se ostvariti samo donošenjem zajedničkih pravila o režimima bračne stečevine, pravilima koja moraju biti jednaka u svim državama članicama sudionicama kako bi se građanima osigurala pravna sigurnosti i predvidivost. Jednostrano djelovanje država članica stoga bi bilo protivno tom cilju. Dvije međunarodne konvencije Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu relevantne su po ovom pitanju: Konvencija od 17. srpnja 1905. o sukobu zakona koji se odnosi na učinke braka na prava i obveze bračnih drugova u njihovim osobnim odnosima, a s obzirom na njihove ostavine, te Konvencija od 14. ožujka 1978. o pravu mjerodavnog za režime bračne stečevine. Međutim, ratificirale su ih samo tri države članice te ne nude rješenja potrebna za rješavanje razmjera problema obuhvaćenog ovim prijedlogom, kao što je utvrđeno studijom učinka i javnom raspravom. S obzirom na prirodu i razmjere problema koje su imali građani Unije, ciljevi se mogu ostvariti samo na razini Unije.

3.3. Načelo proporcionalnosti

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti jer je strogo ograničen na ono što je nužno za ostvarivanje njegovih ciljeva. Njime se ne pokušava uskladiti materijalno pravo država članica koje se odnosi na režime bračne stečevine i on nema utjecaja na to kako države članice oporezuju likvidaciju režima bračne stečevine. Prijedlog ne uključuje nikakva financijska ili administrativna opterećenja za građane i uključuje samo vrlo ograničeno dodatno opterećenje za nacionalna tijela.

3.4. Utjecaj na temeljna prava

U skladu sa strategijom za učinkovitu provedbu Povelje o temeljnim pravima u Europskoj uniji¹¹, Komisija je provjerila usklađenost prijedloga s pravima iz Povelje.

Njime se ne utječe na pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života ni na pravo na stupanje u brak i osnivanje obitelji u skladu s nacionalnim pravom, kako je predviđeno člancima 7. i 9. Povelje.

Ojačano je pravo na vlasništvo iz članka 17. Povelje. Predvidivošću prava mjerodavnog za imovinu para zapravo će se bračnim drugovima omogućiti potpunije ostvarivanje imovinskih prava.

¹¹ Komunikacija Komisije, COM(2010) 573 od 19.10.2010.

Komisija je provjerila i usklađenost prijedloga s člankom 9. Povelje o pravu na sklapanje braka i pravu na osnivanje obitelji u skladu s nacionalnim pravom te s člankom 21. Povelje kojim se zabranjuje svaka diskriminacija.

Naposljetku, prijedlogom bi se povećao pristup građana pravosuđu u EU-u, posebno za vjenčane parove. Njime bi se olakšala provedba članka 47. Povelje, kojim se jamči pravo na učinkoviti pravni lijek i na pravično suđenje. Uspostavljanjem objektivnih kriterija za utvrđivanje nadležnog suda mogu se izbjeći paralelni postupci i prenatrpane žalbe najaktivnije stranke.

3.5. Izbor instrumenta

S obzirom na potrebu za pravnom sigurnošću i predvidivošću, traže se jasna i jedinstvena pravila te zahtijeva zakonodavstvo u obliku uredbe. Predložena pravila o nadležnosti i mjerodavnom pravu te slobodnom optjecaju odluka utvrđena su jasno i detaljno te nije potreban njihov prijenos u nacionalno pravo. Ciljevi pravne sigurnosti i predvidivosti bili bi ugroženi ako bi države članice imale diskrecijsko pravo u pogledu provedbe pravila.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN, POJEDNOSTAVNJENJE I USKLAĐENOST S DRUGIM POLITIKAMA UNIJE

4.1. Utjecaj na proračun

Prijedlog neće imati učinak na proračun Unije.

4.2. Pojednostavnjenje

Usklađivanjem pravila o nadležnosti u velikoj će se mjeri pojednostavniti postupci tako što će se na temelju zajedničkih pravila omogućiti utvrđivanje suda nadležnog za predmet bračne stečevine. Ako se nadležnost sudova koji rješavaju postupak razvoda, zakonske rastave, poništenja braka ili predmet nasljeđivanja nakon smrti jednog od bračnih drugova uz primjenu postojećeg zakonodavstva EU-a proširi na povezane postupke u vezi s režimima bračne stečevine, građanima će biti omogućeno da isti sud rješava sve elemente njihove situacije.

Usklađivanjem pravila o sukobima zakona znatno će se pojednostavniti postupci utvrđivanjem mjerodavnog prava na temelju jedinstvenog skupa pravila kojim se zamjenjuju različita nacionalna pravila o sukobima zakona država članica sudionica.

Naposljetku, predloženim pravilima o priznavanju i izvršenju sudskih odluka olakšat će se kretanje građana između različitih država članica.

4.3. Usklađenost s drugim politikama Unije

Ovaj je prijedlog dio nastojanja Komisije povezanih s uklanjanjem prepreka s kojima se građani Unije suočavaju u svakodnevnom životu kada pokušavaju ostvariti prava koja im jamči EU, kako je istaknuto u prethodno navedenom Izvješću o građanstvu EU-a za 2010.

5. PRIMJEDBE KOJE SE ODNOSU NA ČLANKE

5.1. Poglavlje I.: Područje primjene i definicije

Članak 1.

Pojam „režim bračne stečevine” mora se tumačiti samostalno, pri čemu se u obzir moraju uzeti razmatranja koja se odnose na svakodnevno upravljanje imovinom bračnih drugova i likvidaciju njihovog režima imovine kao posljedicu rastave para ili smrti jednog od bračnih drugova.

Kako bi se odredila područja koja će biti obuhvaćena, pokazalo se poželjnim da se izradi sveobuhvatan popis stvari koje će biti izuzete iz Uredbe. Stoga, stvari koje su već obuhvaćene postojećim uredbama EU-a, kao što su obveze uzdržavanja¹², posebno između bračnih drugova, i stvari proizišle iz prava o nasljeđivanju¹³, izuzete su iz područja primjene Uredbe.

Uredba nema utjecaja na postojanje ili valjanost braka u skladu s nacionalnim pravom ili na priznavanje u jednoj državi članici braka koji je sklopljen u drugoj državi članici. Ona nema utjecaja ni na pitanja socijalne sigurnost ili prava na mirovinu u slučaju razvoda.

Uredba se ne odnosi na prirodu stvarnih prava povezanih s imovinom, klasifikaciju imovine i prava ili utvrđivanje prvenstva nositelja takvih prava.

Iz područja primjene Uredbe izuzeti su i zahtjevi za upis u zemljišnu knjigu i učinci upisa ili neupisa u nju.

Članak 3.

Radi usklađivanja i kako bi se olakšali razumijevanje i jedinstvena primjena, neke definicije pojmova koji se upotrebljavaju u ovoj Uredbi zajedničke su Uredbi i drugim instrumentima EU-a na snazi.

Predložena definicija „suda” uključuje tijela i pravne stručnjake (kao što su javni bilježnici) koji izvršavaju pravosudne funkcije ili postupaju u skladu s ovlastima koja im je delegirao sud, tako da se njihove odluke smatraju sudskim odlukama u smislu priznanja i izvršenja u državi članici koja nije država članica u kojima su donesene.

5.2. Poglavlje II. Nadležnost

Pravni postupci u vezi s režimima bračne stečevine često proizlaze iz likvidacije imovine nakon prestanka postojanja para kao rezultata smrti jednog od bračnih drugova ili njihovog razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka.

Cilj je ove Uredbe građanima omogućiti da njihove različite povezane postupke rješavaju sudovi iste države članice. U tom je smislu ova Uredba namijenjena osiguravanju usklađenosti pravila o utvrđivanju nadležnosti sudova koji su pozvani rješavati imovinske elemente brakova s postojećim pravilima drugih instrumenata Unije, a posebno koncentraciji nadležnosti za režime bračne stečevine u državi članici čiji sudovi rješavaju nasljeđivanje bračnog druga ili razvod, zakonsku rastavu ili poništenja braka.

Članak 4.

Kako bi se osiguralo da u slučaju smrti jednog od bračnih drugova nadležni sud može rješavati nasljeđivanje umrlog bračnog druga i likvidaciju imovine režima bračne stečevine, ovim se člankom predviđa da bi sud nadležan za nasljeđivanje u skladu s pravilima iz Uredbe (EU)

¹² Uredene Uredbom (EZ) br. 4/2009, SL L 7, 10.1.2009., str. 1.

¹³ Uredene Uredbom (EZ) br. 650/2012, SL L 201, 27.7.2012., str. 107.

br. 650/2012 trebao biti nadležan i za donošenje odluke o likvidaciji režima bračne stečevine povezanoj s nasljeđivanjem.

Članak 5.

Slično tome, sud koji je nadležan za postupke razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka u skladu s Uredbom (EZ) 2201/2003 isto bi tako trebao odlučivati, u nekim slučajevima ako se bračni drugovi s time slažu, o likvidaciji režima bračne stečevine koja proizlazi iz razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka.

Članci 6. i 7.

Člankom 6. predviđaju se pravila kojima se uređuje nadležnost primjenjiva kada stvari koje se odnose na režim bračne stečevine nisu u vezi s postupcima nasljeđivanja ili razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka (primjerice, kada bračni drugovi žele promijeniti svoj režim bračne stečevine). Na popisu poveznica redoslijedom prednosti će biti određene države članice čiji su sudovi nadležni za rješavanje postupaka koji se odnose na režim bračne stečevine.

Predloženi kriteriji uključuju zajedničko uobičajeno boravište bračnih drugova, njihovo posljednje uobičajeno boravište ako jedan od bračnih drugova još tamo boravi ili uobičajeno boravište tuženika; ti široko primijenjeni kriteriji često se poklapaju s lokacijom imovine bračnih drugova. Završni je kriterij zajedničko državljanstvo bračnih drugova.

U takvim bi slučajevima, u cilju jačanja predvidivosti i slobode odabira za supružnike, člankom 7. bračnim drugovima bilo omogućeno i da se slože s time da bi sudovi koji bi trebali rješavati stvari koje se odnose na njihov imovinski režim trebali biti sudovi države članice čije se pravo primjenjuje na režim bračne stečevine ili sudovi države članice u kojoj je sklopljen brak.

Članak 9.

Iznimno, nadležni sud države članice može odbiti nadležnost ako dotični brak nije priznat nacionalnim pravom njegove države članice. Kako bi se u takvim slučajevima bračnim drugovima osigurao pristup pravosuđu, bračni drugovi mogu se dogovoriti da će o postupcima odlučivati sudovi države članice čije se pravo primjenjuje na režim bračne stečevine ili sudovi države članice u kojoj je sklopljen brak. U protivnom, kriterijima utvrđenima u članku 6. odredit će se država članica čiji bi sudovi trebali odlučivati o stvari.

Članak 10.

Ako nijedna država članica nije nadležna za primjenu prethodnih članaka, ovim se člankom bračnim drugovima i zainteresiranim trećim osobama osigurava pristup pravosuđu pred sudovima države članice u kojoj jedan bračni drug ili oba bračna druga imaju nepokretnu imovinu. U tim slučajevima sudovi će odlučivati samo o nepokretnoj imovini koja se nalazi u toj državi članici.

5.3. Poglavlje III. Mjerodavno pravo

Članak 20.

Pravo koje će biti mjerodavno za stvari koje se odnose na režim bračne stečevine može biti pravo države članice ili pravo zemlje koja nije članica EU-a.

Članak 21.

U Uredbi se predlaže opcija jednog sustava: sva imovina bračnih drugova, bez obzira na njezinu prirodu (pokretna ili nepokretna) i lokaciju, podlijegeat će istom pravu, odnosno pravu mjerodavnom za režim bračne stečevine.

Nepokretna imovina zauzima posebno mjesto u imovini parova i jedna od mogućih opcija bila bi da se na nju primjenjuje pravo zemlje u kojoj se nalazi (*lex situs*), čime bi se omogućila podjela prava mjerodavnog za režim bračne stečevine. Međutim, to rješenje uključuje puno poteškoća, posebno u pogledu likvidacije režima bračne stečevine, jer bi ono za posljedicu imalo nepoželjnu fragmentaciju jedinstva režima bračne stečevine (dok bi obveze ostale u okviru jednog sustava) i primjenu različitih prava na različitu imovinu u okviru režima bračne stečevine. Stoga se ovom Uredbom predviđa da će se pravo mjerodavno za bračnu stečevinu, bez obzira na to jesu li ga odabrali bračni drugovi ili je, ako ne postoji mogućnost takvog izbora, ono utvrđeno na temelju drugih odredbi, primjenjivati na svu imovinu para, pokretnu i nepokretnu, bez obzira na njezinu lokaciju.

Članak 22.

Tijekom savjetovanja postignut je široki konsenzus o tome da se strankama dodijeli određeni stupanj slobode u odabiru prava mjerodavnog za njihov režim bračne stečevine kako bi se bračnim drugovima olakšalo upravljanje vlastitom imovinom. Tu bi opciju trebalo jasno urediti kako bi se spriječio odabir prava koje je u vrlo maloj mjeri povezano sa stvarnom situacijom ili poviješću para: stoga odabrano pravo mora biti pravo uobičajenog boravišta ili državljanstva bračnih drugova ili budućih bračnih drugova ili jednog od njih.

Uz mogućnost da bračni drugovi odaberu mjerodavno pravo u trenutku sklapanja braka, ovim se člankom predviđa mogućnost takvog odabira i kasnije. Slično tome, bračni drugovi koji su odabrali mjerodavno pravo u trenutku sklapanja braka mogu se poslije odlučiti za promjenu mjerodavnog prava. Ako se bračni drugovi odluče za promjenu prava mjerodavnog za njihov imovinski režim, mogu odabrati samo jedno od prava koja su im bila na raspolaganju za odabir u trenutku sklapanja braka.

Mjerodavno pravo može se promijeniti samo dobrovoljno. Radi izbjegavanja pravne nesigurnosti, ovom se Uredbom ne predviđa automatska promjena mjerodavnog prava bez izričite suglasnosti stranaka za takvu promjenu ili bez obavješćivanja stranaka.

Nadalje, kako bi se spriječili nepoželjni učinci promjene prava mjerodavnog za režim bračne stečevine za bračne drugove, takva promjena proizvodi učinke samo u budućnosti, osim ako se bračni drugovi odluče za njezinu retroaktivnu primjenu.

Zaštićena su prava trećih osoba čiji interesi mogu biti dovedeni u pitanje promjenom prava mjerodavnog za režim bračne stečevine bračnih drugova: Uredbom se predviđa da učinci retroaktivne promjene prava mjerodavnog za režim bračne stečevine ne mogu imati negativan učinak na prava trećih osoba.

Članci 23. –25.

Ovim se odredbama utvrđuju pravila o postupcima koje bračni drugovi slijede pri odabiru mjerodavnog prava i dogovoru o režimu bračne stečevine na temelju sporazuma o bračnoj stečevini.

Članak 26.

Kada bračni drugovi ne odaberu pravo mjerodavno za režim bračne stečevine, važno je da u državama članicama sudionicama postoje zajednička pravila na temelju kojih se utvrđuje mjerodavno pravo ako o odabiru nisu odlučili bračni drugovi. Mjerodavno pravo utvrdilo bi se upotrebom popisa objektivnih poveznica prema redoslijedu prednosti, čime bi se bračnim drugovima i trećim osobama osigurala predvidljivost. Ti su kriteriji osmišljeni kako bi se uskladio život kojim par stvarno živi, pogotovo uspostavljanje njihovog prvog zajedničkog uobičajenog boravišta, s potrebom za mogućnošću jednostavnog određivanja prava mjerodavnog za njihov režim bračne stečevine. Međutim, jedan od bračnih drugova može iznimno od suda zatražiti da mjerodavno pravo bude pravo države u kojoj su bračni drugovi imali svoje posljednje zajedničko uobičajeno boravište.

Članci 27. i 28.

U Uredbi se navode određene stvari koje će biti uređene pravom mjerodavnim za režim bračne stečevine. Takve stvari uključuju likvidaciju imovine i učinke režima bračne stečevine na odnose između bračnog druga i treće osobe. Međutim, kako bi se zaštitila prava trećih osoba, Uredbom se predviđa da se bračni drug ne može pozvati na mjerodavno pravo protiv treće osobe u sporu, osim ako je treća osoba znala ili trebala znati za pravo mjerodavno za imovinski režim. U Uredbi se navode slučajevi u kojima će se smatrati da je treća osoba znala ili trebala znati za mjerodavno pravo kojim je uređen režim bračne stečevine.

Članak 30.

Kako bi se u obzir uzelo nacionalno pravilo o zaštiti obiteljskog doma, ovom se odredbom državi članici omogućuje odbijanje primjene stranog prava u korist vlastitog. U skladu s tim, kako bi zaštitila obiteljski dom, država članica u kojoj se obiteljski dom nalazi može primijeniti vlastita pravila za zaštitu obiteljskog doma. Iznimno, ta država članica može primijeniti svoje pravo na sve osobe koje žive na njezinom državnom području umjesto uobičajeno mjerodavnog prava ili prava mjerodavnog za bračni sporazum sklopljen u drugoj državi članici.

5.4. Poglavlje IV. Priznavanje, izvršivost i izvršenje

Predloženom Uredbom predviđa se slobodan optjecaj odluka, javnih isprava i sudskih nagodbi u vezi s režimom bračne stečevine. Njome će se stoga uvesti uzajamno priznavanje na temelju uzajamnog povjerenja proizišlog iz integracije država članica unutar Unije.

Taj slobodan optjecaj bit će u obliku ujednačenog postupka za priznavanje i izvršenje odluka, javnih isprava i pravnih transakcija koje potječu iz druge države članice. Tim se postupkom zamjenjuju nacionalni postupci koji su trenutačno na snazi u različitim državama članicama. Razlozi za nepriznavanje ili odbijanje izvršenja jednako su tako usklađeni na razini Unije ili su svedeni na apsolutni minimum. Njima se zamjenjuju različiti i često širi razlozi koji trenutačno postoje na nacionalnoj razini.

Odluke

Predložena pravila o priznavanju i izvršenju odluka u skladu su s onima sadržanima u Uredbi br. 650/2012 o nasljeđivanju. Njima se stoga upućuje na postupak egzekviture utvrđen u toj Uredbi. To znači da će svaku odluku države članice druge države članice priznati bez posebnog postupka i da će za izvršenje takve odluke u drugoj državi članici podnositelji zahtjeva morati slijediti ujednačeni postupak u državi članici izvršenja kako bi se proglasila izvršivost. Postupak je jednostran i u početku ograničen na provjeru isprava. Tek u kasnijoj fazi, ako tuženik uloži

prigovor, sudac će razmotriti moguće razloge odbijanja. Time se nudi odgovarajuća zaštita prava tuženika.

Ta su pravila veliki korak naprijed u odnosu na sadašnju situaciju. Trenutačno su priznavanje i izvršenje odluka uređeni nacionalnim pravima država članica ili bilateralnim sporazumima između nekih država članica. Postupci koje treba slijediti razlikuju se ovisno o dotičnim državama članicama, kao i isprave potrebne za proglašenje izvršivosti te razlozi na temelju kojih se mogu odbiti strane odluke.

Kako je prethodno objašnjeno, ova je Uredba prvi korak u području režima bračne stečevine i odnosi se na obiteljsko pravo (vidjeti točku 3.1.). S obzirom na posebne okolnosti, slobodan optjecaj odluka podliježe postupku egzekviture. Međutim, uklanjanje posrednih postupaka (egzekviture) moglo bi se, kao i u drugim područjima, razmatrati u kasnijoj fazi koja slijedi nakon ocjene primjene pravila ove Uredbe i razvoja pravosudne suradnje u području režima bračne stečevine i povezanim područjima, posebno Uredbe Bruxelles II.a¹⁴.

Akti tijela koja svoje ovlasti izvršavaju delegiranjem u skladu s definicijom suda iz članka 3. ove Uredbe tretirat će se kao sudske odluke i stoga će biti obuhvaćeni odredbama o priznavanju i izvršenju iz ovog poglavlja.

Javne isprave

S obzirom na praktičnu važnost javnih isprava za režime bračne stečevine i kako bi se osigurala usklađenost ove Uredbe s ostalim instrumentima EU-a, ovom se Uredbom mora osigurati njihovo prihvaćanje u svrhu njihova slobodnog optjecaja.

To prihvaćanje znači da će one imati jednaku dokaznu snagu u pogledu sadržaja isprave i činjenica sadržanih u njoj te jednaku pretpostavku vjerodostojnosti i izvršivosti kao i u zemlji podrijetla.

2016/0059 (CNS)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

¹⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000, SL L 338, 23.12.2003.

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta¹⁵,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora¹⁶,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Europska unija postavila je kao svoj cilj održavanje i razvoj područja slobode, sigurnosti i pravde u kojem je osigurano slobodno kretanje osoba. Radi postupne uspostave takvog područja, Unija treba donijeti mjere koje se odnose na pravosudnu suradnju u građanskim stvarima s prekograničnim implikacijama, posebno kada su one potrebne za ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (2) U skladu s člankom 81. stavkom 2. točkom c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, takve mjere mogu uključivati mjere namijenjene osiguranju usklađenosti pravila koja se u državama članicama primjenjuju kod sukoba zakona i nadležnosti.
- (3) Na sastanku Europskog vijeća u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. podržano je načelo uzajamnog priznavanja presuda i drugih odluka pravosudnih tijela kao kamena temeljca pravosudne suradnje u građanskim stvarima te su Vijeće i Komisija pozvani da donesu program mjera za provedbu tog načela.
- (4) Zajednički program mjera Komisije i Vijeća za provedbu načela uzajamnog priznavanja odluka u građanskim i trgovačkim stvarima¹⁷ donesen je 30. studenoga 2000. Tim programom određuju se mjere usklađivanja kolizijskih pravila kao mjere kojima se olakšava uzajamno priznavanje odluka i predviđa izrada instrumenta u stvarima režima bračne stečevine.
- (5) Na sastanku Europskog vijeća u Bruxellesu 4. i 5. studenoga 2004. donesen je novi program naziva „Haški program: jačanje slobode, sigurnosti i pravde u Europskoj uniji”¹⁸. U okviru tog programa Vijeće je od Komisije zatražilo da predstavi Zelenu knjigu o sukobima zakona u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine, uključujući pitanje nadležnosti i uzajamnog priznavanja. U programu je istaknuta i potreba za donošenjem instrumenta u tom području.
- (6) Komisija je 17. srpnja 2006. donijela Zelenu knjigu o sukobima zakona u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine, uključujući pitanje nadležnosti i uzajamnog priznavanja¹⁹. Na temelju te Zelene knjige pokrenuta su široka savjetovanja o svim elementima poteškoća s kojima se suočavaju parovi u Europi kada je riječ o likvidaciji njihove zajedničke imovine i raspoloživim pravnim lijekovima.
- (7) Na sastanku u Bruxellesu 10. i 11. prosinca 2009. Europsko vijeće donijelo je novi višegodišnji program naziva „Stockholmski program – otvorena i sigurna Europa u službi i zaštiti građana”²⁰. U tom je programu Europsko vijeće smatralo da bi uzajamno priznavanje trebalo proširiti na područja koja još nisu obuhvaćena, ali su ključna za svakodnevni život,

¹⁵ SL C [...], [...], str. [...].

¹⁶ SL C [...], [...], str. [...].

¹⁷ SL C 12, 15.1.2001., str. 1.

¹⁸ SL L 53, 3.3.2005., str. 1.

¹⁹ COM(2006) 400.

²⁰ SL L 115, 4.5.2010., str. 1.

na primjer prava u pogledu bračne stečevine, uzimajući u obzir pravne sustave država članica, uključujući javni poredak (*ordre public*), i nacionalne tradicije u tom području.

- (8) U „Izvješću o građanstvu EU-a za 2010.: uklanjanje prepreka za ostvarivanje prava građana EU-a”, koje je doneseno 27. listopada 2010.²¹, Komisija je najavila donošenje zakonodavnog prijedloga za uklanjanje prepreka slobodnom kretanju osoba, posebno poteškoća s kojima se suočavaju parovi pri upravljanju svojom imovinom ili njezinoj podjeli.
- (9) Komisija je 16. ožujka 2011. donijela prijedlog²² Uredbe Vijeća o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine i prijedlog²³ Uredbe Vijeća o nadležnosti i mjerodavnom pravu te priznavanju i izvršenju odluka o imovinskim posljedicama registriranih partnerstava.
- (10) Vijeće je na sastanku održanom 3. prosinca 2015. zaključilo da se ne može postići jednoglasna odluka o donošenju prijedloga uredbi o režimima bračne stečevine i imovinskim posljedicama registriranih partnerstava i da stoga Unija kao cjelina ne može u razumnom roku ostvariti ciljeve suradnje u tom području.
- (11) Od prosinca 2015. do veljače 2016. Švedska, Belgija, Grčka, Hrvatska, Slovenija, Španjolska, Francuska, Portugal, Italija, Malta, Luksemburg, Njemačka, Češka, Nizozemska, Austrija, Bugarska i Finska uputili su zahtjeve Komisiji u kojima navode da žele uspostaviti uzajamnu pojačanu suradnju u području imovinskih režima međunarodnih parova, a posebno u području nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine te nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka o imovinskim posljedicama registriranih partnerstava i u kojima od Komisije traže da s tim u vezi podnese prijedlog Vijeću.
- (12) Vijeće je [...] donijelo Odluku [...] o odobrenju pojačane suradnje u području nadležnosti i mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka o imovinskim režimima međunarodnih parova, kojom su obuhvaćene stvari koje se odnose na režime bračne stečevine i imovinske posljedice registriranih partnerstava.
- (13) U skladu s člankom 328. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, pojačana je suradnja nakon njezine uspostave otvorena za sve države članice, podložno ispunjavanju svih uvjeta sudjelovanja utvrđenih odlukom o odobrenju. Također im je otvorena i u svakom drugom trenutku, pri čemu trebaju uz navedene uvjete prihvatiti i akte koji su u tom okviru već usvojeni. Komisija i države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji trebale bi osigurati poticanje što je moguće više država članica na sudjelovanje. Ova Uredba trebala bi biti u cijelosti obvezujuća i trebala bi se izravno primjenjivati samo u državama članicama sudionicama u skladu s Ugovorima.
- (14) U skladu s člankom 81. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ova Uredba trebala bi se primjenjivati u okviru režima bračne stečevine s prekograničnim implikacijama.
- (15) Kako bi se vjenčanim parovima pružila pravna sigurnost u pogledu njihove imovine i kako bi im se ponudio određeni stupanj predvidivosti, sva bi pravila mjerodavna za režim bračne stečevine trebala obuhvatiti jednim instrumentom.

²¹ COM(2010) 603.

²² COM(2011) 126.

²³ COM(2011) 127.

- (16) Kako bi se ostvarili ti ciljevi, ovom Uredbom trebalo bi objediniti odredbe o nadležnosti i mjerodavnom pravu, te priznavanju ili, ovisno o slučaju, prihvatanju, izvršivosti i izvršenju odluka, javnih isprava i sudskih nagodbi.
- (17) Ovom se Uredbom ne definira „brak”, koji je definiran nacionalnim pravom država članica.
- (18) Područje primjene ove Uredbe trebalo bi uključivati sve građanskopravne elemente režima bračne stečevine, kako svakodnevno upravljanje bračnom stečevinom tako i likvidaciju režima, posebno kao posljedicu rastave para ili smrti jednog od bračnih drugova. Za potrebe ove Uredbe pojam „režim bračne stečevine” trebao bi se tumačiti samostalno i trebao bi uključivati ne samo pravila od kojih bračni drugovi ne smiju odstupati, nego i sva dodatna pravila koja su bračni drugovi dogovorili u skladu s mjerodavnim pravom, kao i sva dispozitivna pravila mjerodavnog prava. On ne uključuje samo imovinske aranžmane koji su posebno i isključivo osmišljeni u određenim nacionalnim pravnim sustavima u slučaju braka, nego i sve imovinske odnose između bračnih drugova i u njihovu odnosu prema trećim osobama koji izravno proizlaze iz bračnog odnosa ili njegova razvrgnuća.
- (19) Radi jasnoće, određeni broj pitanja za koja bi se moglo činiti da su povezana sa stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine trebalo bi izričito izuzeti iz područja primjene ove Uredbe.
- (20) Stoga se ova Uredba ne bi trebala primjenjivati na pitanja koja se tiču opće pravne sposobnosti bračnih drugova; međutim, tim izuzećem ne bi trebalo obuhvatiti posebne ovlasti i prava bilo kojeg od ili oba bračna druga u vezi s imovinom, bilo između njih ili u pogledu trećih osoba, jer bi te ovlasti i prava trebalo obuhvatiti područjem primjene Uredbe.
- (21) Ona se ne bi trebala primjenjivati na ostala prethodna pitanja kao što su postojanje, valjanost ili priznavanje braka, koja su i dalje obuhvaćena nacionalnim pravom država članica, uključujući njihova pravila iz područja međunarodnog privatnog prava.
- (22) Budući da su obveze uzdržavanja između bračnih drugova uređene Uredbom (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja²⁴, one bi trebale biti izuzete iz područja primjene ove Uredbe, kao i pitanja koja se odnose na nasljeđivanje umrlog bračnog druga, kako su obuhvaćena Uredbom (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju²⁵.
- (23) Pitanja prava na prijenos ili prilagodbu između bračnih drugova prava na starosnu ili invalidsku mirovinu, bez obzira na njihovu prirodu, koja su stečena tijekom braka i na temelju kojih nije bio ostvaren dohodak od mirovine tijekom braka, stvari su koje bi trebale ostati izuzete iz područja primjene ove Uredbe, uzimajući pritom u obzir posebne postojeće sustave država članica. Međutim, takvo izuzeće trebalo bi i dalje strogo tumačiti. Stoga bi ovom Uredbom trebalo posebno urediti pitanje klasifikacije mirovinskih sredstava, iznosa koji su već plaćeni jednom bračnom drugu tijekom braka i moguće nadoknade koja bi se odobrile u slučaju da je mirovina bila upisana u zajednička sredstva.
- (24) Ovom bi Uredbom trebalo omogućiti nastanak ili prijenos prava na pokretnoj ili nepokretnoj imovini kao rezultat režima bračne stečevine kako je predviđeno pravom mjerodavnim za režim bračne stečevine. Međutim, njome ne bi trebalo utjecati na

²⁴ SL L 7, 10.1.2009., str. 1.

²⁵ SL L 201, 27.7.2012., str. 107.

ograničeni broj (*numerus clausus*) stvarnih prava poznatih u nacionalnom pravu nekih država članica. Od države članice ne bi se smjelo zahtijevati priznanje stvarnog prava na imovini koja je smještena u toj državi članici ako dotično stvarno pravo nije poznato u njezinom pravu.

- (25) Međutim, kako bi se bračnim drugovima omogućilo da u drugoj državi članici uživaju prava koja su nastala ili su na njih prenesena kao rezultat režima bračne stečevine, ovom bi Uredbom trebalo predvidjeti prilagodbu nepoznatog stvarnog prava najbližem istovjetnom pravu u skladu s pravom te druge države članice. U kontekstu takve prilagodbe trebalo bi uzeti u obzir ciljeve i interese posebnog stvarnog prava i učinke koji su s njim povezani. Radi određivanja najbližeg istovjetnog nacionalnog prava mogu se za dodatne podatke o prirodi i učincima prava kontaktirati tijela ili nadležne osobe države čije je pravo mjerodavno za režim bračne stečevine. U tu svrhu mogle bi se upotrebljavati postojeće mreže u području pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima, kao i sva ostala dostupna sredstva kojima se olakšava razumijevanje stranog prava.
- (26) Prilagodbom nepoznatih stvarnih prava kako je izričito predviđeno ovom Uredbom ne bi trebalo spriječiti druge oblike prilagodbe u kontekstu primjene ove Uredbe.
- (27) Zahtjevi za upisivanje u upisnik prava na pokretnoj i nepokretnoj imovini trebali bi biti izuzeti iz područja primjene ove Uredbe. Stoga bi pravo države članice u kojoj se vodi upisnik (za nepokretnu imovinu pravo države u kojoj se nalazi nepokretna imovina, *lex rei sitae*) trebalo biti pravo na temelju kojeg se određuje pod kojim pravnim uvjetima i kako se evidencija mora voditi te koja su tijela, kao što su zemljišnoknjižni odjeli ili javni bilježnici, zadužena za provjeru jesu li svi zahtjevi ispunjeni i je li predočena ili utvrđena dokumentacija dovoljna ili sadržava li potrebne podatke. Tijela mogu posebno provjeriti je li pravo bračnog druga na imovini navedenoj u ispravi predočenoj za upis pravo koje je upisano kao takvo u upisniku ili koje je drukčije dokazano u skladu s pravom države članice u kojoj se vodi upisnik. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje isprava, tijela za upisivanje trebala bi prihvatiti takve isprave koje su u drugoj državi članici sastavila nadležna tijela i čiji je optjecaj predviđen ovom Uredbom. Time ne bi trebalo spriječiti tijela uključena u upisivanje da od osobe koja je podnijela zahtjev za upis zatraže dostavu dodatnih potrebnih podataka ili predočavanje dodatnih potrebnih isprava u skladu s pravom države članice u kojoj se vodi upisnik, na primjer podataka ili isprava koje se odnose na plaćanje poreza. Nadležna tijela mogu uputiti osobu koja je podnijela zahtjev za upis kako dostaviti nedostajuće podatke ili isprave.
- (28) Učinke upisa prava u upisnik trebalo bi jednako tako izuzeti iz područja primjene ove Uredbe. Stoga bi pravo države članice u kojoj se upisnik vodi trebalo biti ono koje određuje je li upisivanje, na primjer, po učinku deklaratorno ili konstitutivno. Stoga, kada se, na primjer, stjecanjem prava na nepokretnoj imovini zahtijeva upisivanje u upisnik u skladu s pravom države članice u kojoj se upisnik vodi kako bi se osigurao učinak upisnika *erga omnes* ili radi zaštite pravnih transakcija, trenutak tog stjecanja trebalo bi urediti pravom te države članice.
- (29) Ovom bi Uredbom trebalo poštovati različite sustave uređenja stvari koje se odnose na režim bračne stečevine koji se primjenjuju u državama članicama. Za potrebe ove Uredbe pojmu „sud” stoga bi trebalo dati široko značenje kako bi se njime obuhvatili ne samo sudovi u pravom smislu riječi, koji izvršavaju pravosudne funkcije, nego i, na primjer, javni bilježnici u nekim državama članicama koji u određenim stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine izvršavaju pravosudne funkcije poput sudova te javni bilježnici i pravni stručnjaci koji u nekim državama članicama izvršavaju pravosudne funkcije u određenom

režimu bračne stečevine na temelju ovlasti koje im je delegirao sud. Sve sudove kako su definirani ovom Uredbom trebala bi obvezivati pravila o nadležnosti određena ovom Uredbom. Nasuprot tome, pojmom „sud” ne bi trebalo obuhvatiti nepravosudna tijela države članice koja su na temelju nacionalnog prava ovlaštena za rješavanje stvari koje se odnose na režim bračne stečevine, kao što su javni bilježnici u većini država članica u kojima oni uobičajeno ne izvršavaju pravosudne funkcije.

- (30) Ovom Uredbom trebalo bi svim javnim bilježnicima koji imaju ovlasti u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine u državama članicama omogućiti izvršavanje tih ovlasti. Jesu li ili nisu javni bilježnici u dotičnoj državi članici obvezani pravilima o nadležnosti utvrđenima ovom Uredbom trebalo bi ovisiti o tome jesu li ili nisu obuhvaćeni pojmom „sud” za potrebe ove Uredbe.
- (31) Akti koje izdaju javni bilježnici u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine u državama članicama trebali bi biti u optjecaju u skladu s ovom Uredbom. Kada javni bilježnici izvršavaju pravosudne funkcije, njih obvezuju pravila o nadležnosti i odluke koje oni donose trebale bi biti u optjecaju u skladu s odredbama o priznavanju, izvršivosti i izvršenju odluka. Kada javni bilježnici ne izvršavaju pravosudne funkcije, njih ne obvezuju pravila o nadležnosti i javne isprave koje izdaju trebale bi biti u optjecaju u skladu s odredbama o javnim ispravama.
- (32) Kao odraz sve veće mobilnosti parova tijekom njihova života u bračnoj zajednici i kako bi se olakšao pravilan rad pravosuđa, pravilima o nadležnosti iz ove Uredbe trebalo bi omogućiti da različite povezane postupke građana rješavaju sudovi iste države članice. U tu bi svrhu ovom Uredbom trebalo pokušati koncentrirati nadležnost za režim bračne stečevine u državi članici čiji su sudovi pozvani riješiti nasljeđivanje bračnog druga ili razvod, zakonsku rastavu ili poništenje braka u skladu s Uredbom (EU) br. 650/2012 odnosno Uredbom Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000²⁶.
- (33) Uredbom bi trebalo predvidjeti da, ako se postupak u vezi s nasljeđivanjem bračnog druga vodi pred sudom države članice pred kojim je postupak pokrenut u skladu s Uredbom (EU) br. 650/2012, sudovi te države trebali bi biti nadležni za odlučivanje u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine i koje nastanu u vezi s tim predmetom nasljeđivanja.
- (34) Slično tome, u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine koje proizlaze iz postupka koji se vodi pred sudom države članice pred kojim je pokrenut postupak razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka na temelju Uredbe (EZ) br. 2201/2003 trebali bi postupati sudovi te države članice, osim ako se nadležnost za odlučivanje o razvodu, zakonskoj rastavi ili poništenju braka može temeljiti samo na posebnim razlozima za nadležnost. U tim se slučajevima koncentracija nadležnosti ne bi smjela dopustiti bez suglasnosti bračnih drugova.
- (35) Ako stvari koje se odnose na režim bračne stečevine nisu povezane s postupcima koji se vode pred sudom države članice u vezi s nasljeđivanjem bračnog druga ili razvodom, zakonskom rastavom ili poništenjem braka, ovom bi Uredom trebalo predvidjeti ljestvicu poveznica za određivanje nadležnosti, počevši od uobičajenog boravišta bračnih drugova u trenutku pokretanja postupka pred sudom. Te su poveznice utvrđene u cilju povećanja mobilnosti građana i osiguravanja postojanja stvarne poveznice između bračnih drugova i države članice u kojoj se ostvaruje nadležnost.

²⁶

SL L 338, 23.12.2003., str. 1.

- (36) Radi povećanja pravne sigurnosti, predvidivosti i autonomije stranaka, ovom bi Uredbom u određenim okolnostima strankama trebalo omogućiti sklapanje sporazuma o odabiru suda u korist sudova države članice mjerodavnog prava ili sudova države članice gdje je sklopljen brak.
- (37) Za potrebe primjene ove Uredbe te kako bi se obuhvatile sve moguće situacije, država članica u kojoj je brak sklopljen trebala bi biti ona država članica pred čijim je tijelima brak sklopljen.
- (38) Sudovi države članice mogu odlučiti da se na temelju njihovog međunarodnog privatnog prava brak u pitanju ne može priznati za potrebe postupaka o režimima bračne stečevine. U takvom slučaju iznimno može biti potrebno da se proglase nenadležnima na temelju ove Uredbe. Sudovi djeluju brzo i dotična bi stranka trebala imati mogućnost podnošenja predmeta u bilo kojoj drugoj državi članici s kojom postoji poveznica na temelju koje se može odrediti nadležnost, bez obzira na redoslijed razloga za nadležnost, uz istodobno poštovanje autonomije stranaka. Bilo koji sud pred kojim je pokrenut postupak nakon odbijanja nadležnosti, osim sudova države članice u kojoj je brak sklopljen, možda će iznimno isto tako trebati proglasiti nenadležnost pod istim uvjetima. Međutim, kombinacija različitih pravila o nadležnosti trebala bi osigurati da su strankama dostupne sve mogućnosti da pokrenu postupak pred sudovima države članice koji će prihvatiti nadležnost za potrebe provođenja njihovog režima bračne stečevine.
- (39) Ovom Uredbom ne bi trebalo spriječiti stranke da predmet režima bračne stečevine riješe mirnim putem izvan suda, na primjer pred javnim bilježnikom, u državi članici njihova izbora, ako je to moguće u skladu s pravom te države članice. To bi trebao biti slučaj čak i ako pravo mjerodavno za režim bračne stečevine nije pravo te države članice.
- (40) Kako bi se osiguralo da sudovi svih država članica mogu iz jednakih razloga ostvarivati nadležnost u odnosu na režim bračne stečevine bračnih drugova, ovom bi Uredbom trebalo utvrditi iscrpan popis razloga na temelju kojih se može ostvarivati supsidijarna nadležnost.
- (41) Kako bi se posebno ispravile situacije u kojima je uskraćena pravna zaštita, ovom bi Uredbom trebalo predvidjeti *forum necessitatis* kojim se u iznimnim slučajevima sudu države članice omogućuje odlučivanje o režimu bračne stečevine koji je blisko povezan s trećom državom. Moglo bi se smatrati da je takav izniman slučaj kada ne postoji mogućnost vođenja postupka u dotičnoj trećoj državi, na primjer zbog građanskog rata, ili kada bi od bračnog druga bilo neopravdano očekivati da pokrene ili vodi postupak u toj državi. Nadležnost utemeljena na *forum necessitatis* trebala bi se, međutim, provoditi samo ako je slučaj u dovoljnoj mjeri povezan s državom članicom suda pred kojim je postupak pokrenut.
- (42) U interesu usklađenog djelovanja pravosuđa, trebalo bi izbjeći donošenje proturječnih odluka u različitim državama članicama. U tu bi svrhu ovom Uredbom trebalo predvidjeti opća postupovna pravila slična onima iz drugih instrumenata Unije u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima. Jedno takvo postupovno pravilo jest pravilo o litispendenciji, koje će se primijeniti ako se isti predmet koji se odnosi na režim bračne stečevine iznese pred različitim sudovima u različitim državama članicama. Na temelju tog pravila tada će se odrediti koji bi sud na kraju trebao riješiti predmet režima bračne stečevine.
- (43) Kako bi se građanima omogućilo uživanje, sa svom pravnom sigurnošću, koristi unutarnjeg tržišta, Uredbom bi bračnim drugovima trebalo omogućiti da unaprijed saznaju koje će pravo biti mjerodavno za njihov režim bračne stečevine. Stoga bi trebalo uvesti usklađena kolizijska pravila radi izbjegavanja proturječnih ishoda. Osnovnim pravilom trebalo bi

osigurati uređivanje režima bračne stečevine predvidivim pravom koje je s njim blisko povezano. Radi pravne sigurnosti i izbjegavanja fragmentacije režima bračne stečevine, mjerodavnim pravom trebalo bi urediti režim bračne stečevine u cijelosti, to jest svu imovinu obuhvaćenu tim režimom, bez obzira na prirodu imovine i na to je li imovina smještena u drugoj državni članici ili u trećoj državi.

- (44) Pravo utvrđeno ovom Uredbom trebalo bi se primjenjivati čak i ako ono nije pravo neke države članice.
- (45) Kako bi se bračnim drugovima olakšalo upravljanje vlastitom imovinom, ovom Uredbom trebalo bi im dopustiti da među pravima s kojima su blisko povezani, kao što su prava na temelju uobičajenog boravišta ili državljanstva, odaberu ono koje je mjerodavno za njihov režim bračne stečevine, bez obzira na prirodu i lokaciju imovine. Taj odabir može se izvršiti u bilo kojem trenutku, prije sklapanja braka, u vrijeme sklapanja braka ili tijekom trajanja braka.
- (46) Kako bi se osigurala pravna sigurnost transakcija i spriječila promjena prava mjerodavnog za režim bračne stečevine bez obavješćivanja bračnih drugova, ne bi trebalo omogućiti promjenu prava mjerodavnog za režim bračne stečevine bez izričite želje stranaka. Promjena koju zatraže bračni drugovi ne bi trebala imati retroaktivan učinak, osim ako to bračni drugovi izričito odrede. U svakom slučaju, njome se ne smiju povrijediti prava trećih osoba.
- (47) Pravila o materijalnoj i formalnoj valjanosti sporazuma o odabiru mjerodavnog prava trebalo bi definirati tako da se bračnim drugovima omogući informirana odluka i da se poštuje njihova suglasnost u cilju osiguravanja pravne sigurnosti i boljeg pristupa pravosuđu. Kada je riječ o formalnoj valjanosti, trebalo bi uvesti određene mjere zaštite kako bi se osiguralo da su bračni drugovi svjesni posljedica svojeg odabira. Sporazum o odabiru mjerodavnog prava trebalo bi biti barem sastavljen u pisanom obliku, s datumom i potpisom obiju stranaka. Međutim, ako su pravom države članice u kojoj oba bračna druga imaju uobičajeno boravište u trenutku sklapanja sporazuma utvrđena dodatna formalna pravila, trebalo bi poštovati ta pravila. Ako u trenutku sklapanja sporazuma bračni drugovi imaju uobičajeno boravište u različitim državama članicama koje propisuju različita formalna pravila, trebalo bi biti dovoljno da se poštuju formalna pravila jedne od tih država. Ako u trenutku sklapanja sporazuma samo jedan od bračnih drugova ima uobičajeno boravište u državi članici koja propisuje dodatna formalna pravila, trebalo bi poštovati ta pravila.
- (48) Sporazum o bračnoj stečevini vrsta je raspolaganja bračnom stečevinom čija se dopustivost i prihvaćanje razlikuju među državama članicama. Kako bi se u državama članicama olakšalo prihvaćanje prava u pogledu bračne stečevine stečenih na temelju sporazuma o bračnoj stečevini, trebalo bi definirati pravila o formalnoj valjanosti sporazuma o bračnoj stečevini. Sporazum bi trebao biti barem u pisanom obliku te bi ga obje strane trebale datirati i potpisati. Međutim, sporazumom bi trebalo ispuniti i dodatne zahtjeve u vezi s formalnom valjanošću utvrđene pravom mjerodavnim za režim bračne stečevine kako je utvrđeno Uredbom i pravom države članice u kojoj bračni drugovi imaju uobičajeno boravište. Ovom bi se Uredbom trebalo odrediti pravo koje će uređivati materijalnu valjanost takva sporazuma.
- (49) Ako nije odabrano mjerodavno pravo i u cilju usklađivanja predvidivosti i pravne sigurnosti s razmatranjima života kojim par stvarno živi, ovom bi Uredbom trebalo uvesti usklađena pravila o sukobu zakona kako bi se odredilo pravo mjerodavno za svu imovinu bračnih drugova na temelju ljestvice poveznica. Prvo zajedničko uobičajeno boravište bračnih

drugova nedugo nakon sklapanja braka trebalo bi biti prvi kriterij, važnije od prava zajedničkog državljanstva bračnih drugova za vrijeme braka. Ako se ne primjenjuje nijedan od ovih kriterija ili ako nema prvog zajedničkog uobičajenog boravišta u slučajevima kada bračni drugovi imaju dvojno zajedničko državljanstvo u vrijeme sklapanja braka, treći kriterij trebao bi biti pravo države s kojom bračni drugovi imaju najbliže veze, uzimajući u obzir sve okolnosti, s tim da se jasno navede da te veze treba razmatrati onakvima kakve su bile u vrijeme sklapanja braka.

- (50) Ako se u ovoj Uredbi upućuje na državljanstvo kao poveznicu, pitanje kako u obzir uzeti osobu s više državljanstava jest prethodno pitanje koje nije obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe i njegovo bi rješavanje trebalo prepustiti nacionalnom pravu, uključujući, ako je to primjenjivo, međunarodne konvencije, uz puno poštovanje općih načela Europske unije. To razmatranje ne bi trebalo utjecati na valjanost odabira prava odabranog u skladu s ovom Uredbom.
- (51) U pogledu utvrđivanja prava mjerodavnog za režim bračne stečevine u nedostatku odabira prava i sporazuma o bračnoj stečevini, na zahtjev bilo kojeg od bračnih drugova pravosudno tijelo države članice trebalo bi u iznimnim slučajevima, ako su se bračni drugovi dugoročno preselili u državu uobičajenog boravišta, moći doći do zaključka da bi trebalo primjenjivati pravo te države ako su se bračni drugovi na njega pozvali. U svakom slučaju, njome se ne smiju povrijediti prava trećih osoba.
- (52) Pravom koje je utvrđeno kao pravo mjerodavno za režim bračne stečevine trebalo bi urediti režim bračne stečevine, od klasifikacije imovine jednog ili obaju bračnih drugova u različite kategorije tijekom braka i nakon njegova raskida do likvidacije imovine. Ono bi trebalo uključivati učinke režima bračne stečevine na pravni odnos između bračnog druga i trećih osoba. Međutim, bračni drug se protiv treće osobe može pozvati na pravo mjerodavno za režim bračne stečevine u cilju uređivanja takvih učinaka samo ako su pravni odnosi između bračnog druga i treće osobe nastali u trenutku kada je treća osoba znala ili trebala znati za to pravo.
- (53) Razlozima od općeg interesa, kao što su zaštita političkog, društvenog ili gospodarskog poretka države članice, trebalo bi opravdati davanje mogućnosti sudovima i drugim nadležnim tijelima država članica da u iznimnim slučajevima primjene izuzeća na temelju prevladavajućih obveznih odredbi. Prema tome, konceptom „prevladavajućih obveznih odredaba” trebao bi obuhvatiti pravila obvezujuće prirode kao što su pravila o zaštiti obiteljskog doma. Međutim, tim izuzećem od primjene prava mjerodavnog za režim bračne stečevine zahtijeva se usko tumačenje kako bi ono ostalo u skladu s općim ciljem ove Uredbe.
- (54) Na temelju razloga od općeg interesa trebalo bi sudovima i drugim nadležnim tijelima koji se bave stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine u državama članicama omogućiti da u iznimnim okolnostima zanemare određene odredbe stranog prava ako bi u određenom slučaju primjena takvih odredbi bila očigledno nespojiva s javnim poretkom (*ordre public*) dotične države članice. Međutim, sudovi ili druga nadležna tijela ne bi smjeli primijeniti iznimku javnog poretka kako bi odbili primjenu prava druge države ili odbili priznati ili, ako je to slučaj, prihvatiti ili izvršiti odluku, javnu ispravu ili sudsku nagodbu iz druge države članice ako bi takvo postupanje bilo u suprotnosti s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije, a posebno njezinim člankom 21. o načelu nediskriminacije.
- (55) Budući da u nekim državama istodobno postoji više pravnih sustava ili skupova pravila koji se odnose na stvari uređene ovom Uredbom, trebala bi postojati odredba kojom se uređuje u kojoj se mjeri ova Uredba primjenjuje u različitim teritorijalnim jedinicama tih država.

- (56) S obzirom na njezin opći cilj, a to je uzajamno priznavanje odluka donesenih u državama članicama u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine, ovom bi Uredbom trebalo utvrditi pravila o priznavanju, izvršivosti i izvršenju odluka slična onima iz drugih instrumenata Unije u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima.
- (57) Kako bi se uzeli u obzir različiti sustavi rješavanja stvari koje se odnose na režim bračne stečevine u državama članicama, ovom bi Uredbom trebalo zajamčiti prihvaćanje i izvršivost javnih isprava u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine u svim državama članicama.
- (58) Javne isprave trebale bi imati istu dokaznu snagu u drugoj državi članici kakvu imaju u državi članici podrijetla, ili najbližnji učinak. Pri utvrđivanju dokazne snage određene javne isprave u drugoj državi članici ili najbližnjeg učinka trebalo bi uzeti u obzir prirodu i opseg dokazne snage javne isprave u državi članici podrijetla. Dokazna snaga koju bi određena javna isprava trebala imati u drugoj državi članici stoga će ovisiti o pravu države članice podrijetla.
- (59) „Vjerodostojnost” javne isprave trebao bi biti autonoman koncept kojim su obuhvaćeni elementi kao što su izvornost isprave, formalni zahtjevi za ispravu, ovlasti tijela koje sastavlja ispravu i postupak sastavljanja isprave. Njime bi trebalo obuhvatiti i činjenične elemente koje je u javnoj ispravi zabilježilo dotično tijelo, kao što su činjenica da su se navedene stranke pojavile pred tim tijelom navedenog datuma i da su dale navedene izjave. Stranka koja želi osporiti vjerodostojnost javne isprave trebala bi to učiniti pred nadležnim sudom u državi članici podrijetla javne isprave po pravu te države članice.
- (60) Pojam „pravni akti ili pravni odnosi zabilježeni u javnoj ispravi” trebalo bi tumačiti tako da se odnosi na materijalni sadržaj zabilježen u javnoj ispravi. Stranka koja želi osporiti pravne akte ili pravne odnose zabilježene u javnoj ispravi trebala bi to učiniti pred sudovima koji su nadležni na temelju ove Uredbe i koji bi o tome trebali odlučiti u skladu s pravom mjerodavnim za režim bračne stečevine.
- (61) Ako se pitanje o pravnim aktima ili pravnim odnosima zabilježenima u javnoj ispravi pojavi kao prethodno pitanje u postupcima pred sudom države članice, taj bi sud trebao biti nadležan za to pitanje.
- (62) Javna isprava koja se osporava ne bi smjela imati nikakvu dokaznu snagu u državi članici koja nije država članica podrijetla sve dok je spor u tijeku. Ako se osporavanje odnosi samo na jednu određenu stvar u vezi s pravnim aktima ili pravnim odnosima zabilježenima u javnoj ispravi, dotična javna isprava ne bi smjela imati nikakvu dokaznu snagu u državi članici koja nije država članica podrijetla u pogledu stvari koja se osporava sve dok je spor u tijeku. Javna isprava koja je kao posljedica osporavanja proglašena nevaljanom trebala bi prestati imati bilo kakvu dokaznu snagu.
- (63) Ako bi nadležnom tijelu u primjeni ove Uredbe bile predložene dvije nespojive javne isprave, ono bi trebalo odlučiti kojoj bi javnoj ispravi, ako ikojoj, trebalo dati prednost, uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja. Ako iz tih okolnosti nije jasno kojoj bi javnoj ispravi, ako ikojoj, trebalo dati prednost, o pitanju bi trebali odlučiti sudovi koji imaju nadležnost na temelju ove Uredbe ili, ako je pitanje postavljeno kao prethodno pitanje tijekom postupka, sud pred kojim je pokrenut taj postupak. U slučaju nespojivosti javne isprave s odlukom, trebalo bi uzeti u obzir razloge za nepriznavanje odluka na temelju ove Uredbe.

- (64) Priznavanje i izvršenje odluke o režimu bračne stečevine na temelju ove Uredbe ne bi ni u kojem slučaju trebalo podrazumijevati priznavanje braka na kojem se temelji režim bračne stečevine koji je doveo do odluke.
- (65) Trebalo bi utvrditi odnos između ove Uredbe i bilateralnih ili multilateralnih konvencija o režimu bračne stečevine čije su države članice stranke.
- (66) Ovom se Uredbom ne bi trebale spriječiti države članice, koje su stranke Konvencije od 6. veljače 1931. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske u kojoj su sadržane odredbe međunarodnog prava o braku, posvajanju i skrbništvu, kako je revidirana 2006., Konvencije od 19. studenoga 1934. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske koja sadržava odredbe međunarodnog privatnog prava o nasljeđivanju, oporukama i upravljanju imovinom, kako je revidirana u lipnju 2012. te Konvencije od 11. listopada 1977. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim stvarima, u daljnjoj primjeni određenih odredaba ovih Konvencija, u mjeri u kojoj se njima predviđaju pojednostavnjeni i brži postupci za priznavanje i izvršenje odluka u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine.
- (67) Radi olakšanja primjene ove Uredbe, trebalo bi uspostaviti obvezu država članica da dostavljaju određene podatke o svojem zakonodavstvu i o postupcima koji se odnose na režim bračne stečevine u okviru Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima uspostavljene Odlukom Vijeća 2001/470/EZ²⁷. Kako bi se omogućila pravodobna objava u *Službenom listu Europske unije* svih podataka relevantnih za praktičnu primjenu ove Uredbe, države članice trebale bi prije početka primjene ove Uredbe dostaviti takve podatke i Komisiji.
- (68) Jednako tako, radi olakšanja primjene ove Uredbe i omogućavanja uporabe suvremenih komunikacijskih tehnologija, trebalo bi propisati standardne obrasce za ovjere u vezi sa zahtjevom za proglašenje izvršivosti odluke, javne isprave ili sudske nagodbe.
- (69) Pri računanju rokova i vremenskih ograničenja predviđenih ovom Uredbom trebalo bi primjenjivati Uredbu (EEZ, Euratom) br. 1182/71 Vijeća od 3. lipnja 1971. o određivanju pravila za rokove, datume i vremenska ograničenja²⁸.
- (70) Radi osiguranja ujednačenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za uspostavu i naknadne izmjene ovjera i obrazaca koji se odnose na proglašenje izvršivosti odluka, sudskih nagodbi i javnih isprava. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije²⁹.
- (71) Za donošenje provedbenih akata o uspostavi i naknadnim izmjenama ovjera i obrazaca predviđenih ovom Uredbom trebalo bi primjenjivati savjetodavni postupak u skladu s postupkom iz članka 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
- (72) Države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri same ostvariti ciljeve ove Uredbe, a to su slobodno kretanje osoba u Europskoj uniji, mogućnost da bračni drugovi urede svoje uzajamne imovinske odnose i imovinske odnose s drugima tijekom života koji provedu kao par i pri likvidaciji svoje imovine te veća predvidivost i pravna sigurnost, već se ti ciljevi zbog razmjera i učinaka ove Uredbe mogu bolje ostvariti na razini Europske unije, a ako je to potrebno, i pojačanom suradnjom među državama članicama. U skladu s načelom

²⁷ SL L 174, 27.6.2001., str. 25.

²⁸ SL L 124, 8.6.1971., str. 1.

²⁹ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji, Unija stoga ima nadležnost za djelovanje. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim tim člankom, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (73) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom o temeljnim pravima Europske unije, posebno njezinim člancima 7., 9., 17., 21. i 47., koji se odnose na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na sklapanje braka i osnivanje obitelji u skladu s nacionalnim pravom, prava vlasništva, načelo nediskriminacije i pravo na učinkovit pravni lijek i pravično suđenje. Ovu Uredu moraju primjenjivati sudovi i druga nadležna tijela država članica u skladu s tim pravima i načelima.

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Poglavlje I. Područje primjene i definicije

Članak 1. **Područje primjene**

1. Ova se Uredba primjenjuje na režime bračne stečevine.
Ne primjenjuje na porezne, carinske ili upravne stvari.
2. Sljedeće je isključeno iz područja primjene ove Uredbe:
 - (a) pravna sposobnost bračnih drugova;
 - (b) postojanje, valjanost i priznavanje braka;
 - (c) obveze uzdržavanja;
 - (d) nasljeđivanje umrlog bračnog druga;
 - (e) socijalno osiguranje;
 - (f) pravo na prijenos ili prilagodbu između bračnih drugova u slučaju razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka, prava na starosnu ili invalidsku mirovinu koja su stečena tijekom braka i na temelju kojih nije bio ostvaren dohodak od mirovine tijekom braka;
 - (g) priroda stvarnih prava povezanih s imovinom te
 - (h) bilo koje upisivanje u upisnik prava na nepokretnoj ili pokretnoj imovini, uključujući pravne zahtjeve za takav upis, te učinci upisa ili neupisa takvih prava u upisnik.

Članak 2. **Nadležnost u stvarima povezanim s režimima bračne stečevine u državama članicama**

Ovom se Uredbom ne utječe na nadležnost tijela država članica za rješavanje stvari koje se odnose na režime bračne stečevine.

Članak 3. **Definicije**

1. Za potrebe ove Uredbe:

- (a) „režim bračne stečevine” znači skup pravila o uzajamnim imovinskim odnosima bračnih drugova i imovinskim odnosima bračnih drugova s trećim osobama kao posljedica braka ili njegova raskida;
- (b) „sporazum o bračnoj stečevini” znači svaki sporazum između bračnih drugova ili budućih bračnih drugova kojim oni organiziraju svoj režim bračne stečevine;
- (c) „javna isprava” znači isprava u stvari koja se odnosi na režim bračne stečevine koja je formalno sastavljena ili upisana kao javna isprava u državi članici i:
 - i. čija se vjerodostojnost odnosi se na potpis i sadržaj javne isprave te
 - ii. čiju je vjerodostojnost utvrdilo javno tijelo ili drugo tijelo koje je u tu svrhu ovlastila država članica podrijetla;
- (d) „odluka” znači svaka odluka u stvari koja se odnosi na režim bračne stečevine koju je donio sud države članice, kako god se odluka zvala, uključujući odluku o utvrđivanju troškova ili izdataka službenika suda;
- (e) „sudska nagodba” znači nagodba u stvari koja se odnosi na režim bračne stečevine koju je potvrdio sud ili koja je sklopljena pred sudom tijekom postupka;
- (f) „država članica podrijetla” znači država članica u kojoj je, ovisno o slučaju, donesena odluka, sastavljena javna isprava i odobrena ili sklopljena sudska nagodba;
- (g) „država članica izvršenja” znači država članica u kojoj se traži priznavanje i/ili izvršenje odluke, javne isprave ili sudske nagodbe.

2. Za potrebe ove Uredbe, pojam „sud” znači sva pravosudna tijela i sva druga tijela i pravni stručnjaci s nadležnošću u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine koji izvršavaju pravosudne funkcije ili postupaju u skladu s ovlastima koje im je delegiralo pravosudno tijelo ili postupaju pod nadzorom pravosudnog tijela, pod uvjetom da takva druga tijela i pravni stručnjaci jamče nepristranost i pravo svih stranaka na saslušanje i pod uvjetom da njihove odluke na temelju prava države članice u kojoj djeluju:

- i. mogu biti predmet žalbe ili revizije koje poduzima pravosudno tijelo i
- ii. imaju sličnu valjanost i učinak kao i odluka pravosudnog tijela o istoj stvari.

Države članice obavješćuju Komisiju o drugim tijelima i pravnim stručnjacima iz prvog podstavka u skladu s člankom 64.

Poglavlje II. Nadležnost

Članak 4.

Nadležnost u slučaju smrti jednog od bračnih drugova

Ako je pred sudom države članice pokrenut postupak u stvarima nasljeđivanja bračnog druga u skladu s Uredbom (EU) br. 650/2012, sudovi te države nadležni su za odlučivanje u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine nastale u vezi s tim predmetom nasljeđivanja.

Članak 5.

Nadležnost u predmetima razvoda, zakonske rastave ili poništenja braka

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., ako je pred sudom države članice pokrenut postupak na temelju zahtjeva za razvod, zakonsku rastavu ili poništenje braka u skladu s Uredbom (EU) br. 2201/2003, sudovi te države nadležni su za odlučivanje u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine, a nastale su u vezi s tim zahtjevom.
2. Nadležnost u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine na temelju stavka 1. podliježe sporazumu bračnih drugova ako je sud pred kojim je pokrenut postupak za rješavanje zahtjeva za razvod, zakonsku rastavu ili poništenje braka:
 - (a) sud države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima uobičajeno boravište te je tamo boravio najmanje godinu dana neposredno prije podnošenja zahtjeva, u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (a) petom alinejom Uredbe (EZ) br. 2201/2003 ili
 - (b) sud države članice čije državljanstvo ima podnositelj zahtjeva koji tamo ima uobičajeno boravište te je tamo boravio najmanje šest mjeseci neposredno prije podnošenja zahtjeva, u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (a) šestom alinejom Uredbe (EZ) br. 2201/2003 ili
 - (c) sud pred kojim je pokrenut postupak na temelju članka 5. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 u slučajevima konverzije zakonske rastave u razvod ili
 - (d) sud pred kojim je pokrenut postupak na temelju članka 7. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 u slučajevima supsidijarne nadležnosti.
3. Ako je prije pokretanja postupka pred sudom radi odlučivanja u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine sklopljen sporazum iz stavka 2., sporazum mora biti u skladu s člankom 7. stavkom 2.

Članak 6.

Nadležnost u ostalim predmetima

Ako nijedan sud države članice nije nadležan u skladu s člancima 4. i 5. ili u slučajevima koji nisu predviđeni u tim člancima, za odlučivanje u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine bračnih drugova nadležni su sudovi države članice:

- (a) na čijem državnom području bračni drugovi imaju uobičajeno boravište u trenutku pokretanja postupka pred sudom, ili, ako to nije slučaj,

- (b) na čijem su državnom području bračni drugovi imali posljednje uobičajeno boravište i ako jedan od njih još uvijek boravi tamo u trenutku pokretanja postupka pred sudom, ili, ako to nije slučaj,
- (c) na čijem državnom području tuženik ima uobičajeno boravište u vrijeme pokretanja postupka pred sudom, ili, ako to nije slučaj,
- (d) zajedničkog državljanstva bračnih drugova u trenutku pokretanja postupka pred sudom.

Članak 7.
Odabir suda

- 1. U slučajevima iz članka 6. stranke se mogu dogovoriti da sudovi države članice mjerodavnog prava u skladu s člankom 22. te člankom 26. stavkom 1. točkom (a) ili (b) ili sudovi države članice u kojoj je sklopljen brak imaju isključivu nadležnost za odlučivanje o njihovom režimu bračne stečevine.
- 2. Sporazum se sastavlja u pisanom obliku, s datumom i potpisom obiju stranaka. Svaka komunikacija elektroničkim sredstvima kojom se osigurava trajni zapis sporazuma smatra se jednakovrijednom pisanom obliku.

Članak 8.
Nadležnost suda pred kojim se tuženik upusti u postupak

- 1. Osim nadležnosti proizišle iz drugih odredbi ove Uredbe, nadležnost ima sud države članice mjerodavnog prava u skladu s člankom 22. te člankom 26. stavkom 1. točkama (a) ili (b) pred kojim se tuženik upusti u postupak. To se pravilo ne primjenjuje ako je do upuštanja u postupak došlo kako bi se osporila nadležnost ili u slučajevima iz članka 4. ili članka 5. stavka 1.
- 2. Prije utvrđivanja nadležnosti u skladu sa stavkom 1. sud osigurava da je tuženik obaviješten o svojem pravu osporavanja nadležnosti i o posljedicama upuštanja ili neupuštanja u postupak.

Članak 9.
Alternativna nadležnost

- 1. Iznimno, ako smatra da u skladu s međunarodnim privatnim pravom dotični brak nije priznat za potrebe postupka koji se odnosi na režim bračne stečevine, sud države članice koji je nadležan u skladu s člancima 4., 6., 7. ili 8. može odbiti nadležnost. Ako sud odluči odbiti nadležnost, učinit će to bez nepotrebnog odgađanja.
- 2. Ako sud koji je nadležan u skladu s člancima 4. ili 6. odbije nadležnost i ako se stranke dogovore o prenošenju nadležnosti na sudove bilo koje druge države članice u skladu s člankom 7., nadležnost za odlučivanje o režimu bračne stečevine imaju sudovi te države članice.

U ostalim slučajevima nadležnost za odlučivanje o režimu bračne stečevine imaju sudovi bilo koje druge države članice u skladu s člancima 6. i 8. ili sudovi države članice vjenčanja.

3. Ovaj članak ne primjenjuje se ako su se stranke razvele, zakonski rastale ili poništile brak te se to može priznati u državi članici suda pred kojim se vodi postupak.³⁰

Članak 10.

Supsidijarna nadležnost

Ako nijedan sud države članice nije nadležan u skladu s člancima 4., 5., 6., 7. i 8. ili ako su svi sudovi u skladu s člankom 9. odbili nadležnost i nijedan sud nije nadležan u skladu s člankom 9. stavkom 2., sudovi države članice nadležni su ako se nepokretna imovina jednog ili obaju bračnih drugova nalazi na državnom području te države članice, ali u tom slučaju sud pred kojim je pokrenut postupak nadležan je za odlučivanje samo u pogledu dotične nepokretne imovine.

Članak 11.

Forum necessitatis

Ako nijedan sud države članice nije nadležan na temelju članaka 4., 5., 6., 7., 8. i 10. ili ako su svi sudovi u skladu s člankom 9. odbili nadležnost i nijedan sud države članice nije nadležan u skladu s člankom 9. stavkom 2. i člankom 6., sudovi države članice iznimno mogu odlučiti o režimu bračne stečevine ako se postupak ne može pokrenuti ili provesti u razumnim okvirima ili postupak ne bi bio moguć u trećoj državi s kojom je predmet blisko povezan.

Predmet mora u dovoljnoj mjeri biti povezan s državom članicom suda pred kojim je pokrenut postupak.

Članak 12.

Protuzahtjevi

Sud pred kojim se postupak vodi na temelju članaka 4., 5., 6., 7., 8., članka 9. stavka 2., članka 10. ili 11. nadležan je i za odlučivanje o protuzahtjevu ako je on obuhvaćen područjem primjene ove Uredbe.

Članak 13.

Ograničenje postupka

1. Ako se ostavina umrlog u slučaju kojeg je nasljeđivanje obuhvaćeno područjem primjene Uredbe (EU) br. 650/2012 sastoji od imovine koja se nalazi u trećoj državi, sud koji treba odlučiti o režimu bračne stečevine može na zahtjev jedne od stranaka odlučiti da neće odlučiti o nekom dijelu te imovine ako se može očekivati da njegova odluka u pogledu tog dijela imovine neće biti priznata i prema potrebi proglašena izvršivom u toj trećoj državi.
2. Stavkom 1. ne utječe se na pravo stranaka da ograniče opseg postupka u skladu s pravom države članice suda pred kojim je postupak pokrenut.

Članak 14.

Pokretanje postupka pred sudom

Za potrebe ovog poglavlja smatra se da je postupak pokrenut pred sudom:

³⁰ Sličan izraz („koju je moguće priznati”) može se pronaći u članku 33. stavku 1. točki (a), članku 33. stavku 3., članku 34. stavku 1. točki (b) i uvodnoj izjavi 23. Uredbe Bruxelles I. (preinaka).

- (a) u trenutku u kojem je pismo kojim se pokreće postupak ili jednakovrijedno pismo predano sudu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nije nakon toga propustio poduzeti radnje koje je morao poduzeti u vezi s dostavom pisma tuženiku; ili
- (b) ako pismo mora biti dostavljeno prije njegova podnošenja sudu, u trenutku u kojem ga je primilo tijelo ovlašteno za dostavu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nije nakon toga propustio poduzeti radnje koje je morao poduzeti kako bi pismo bilo predano sudu; ili
- (c) ako postupak pokreće sud po službenoj dužnosti, u trenutku kada je donesena odluka suda o pokretanju postupka ili, ako takva odluka nije nužna, u trenutku kada je sud zabilježio predmet.

Članak 15.

Ispitivanje nadležnosti

Ako se pred sudom države članice pokrene postupak u stvari koja se odnosi na režim bračne stečevine za koju taj sud u skladu s ovom Uredbom nije nadležan, sud se po službenoj dužnosti proglašava nenadležnim.

Članak 16

Ispitivanje dopustivosti

1. Ako se tuženik s uobičajenim boravištem u državi koja nije država članica u kojoj je pokrenut postupak ne upusti u postupak pred sudom, sud koji je nadležan u skladu s ovom Uredbom zastaje s postupkom sve dok se ne dokaže da je tuženiku pravodobno dostavljeno pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo tako da je mogao pripremiti svoju obranu ili da su u tom smislu poduzete sve potrebne radnje.
2. Primjenjuje se članak 19. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pisma u građanskim ili trgovačkim stvarima³¹ umjesto stavka 1. ovog članka ako pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo moraju biti poslani iz jedne države članice u drugu u skladu s ovom Uredbom.
3. Ako se mora dostaviti pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo u inozemstvo u skladu s Haškom konvencijom od 15. studenoga 1965. o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih pisma u građanskim i trgovačkim stvarima, a nije primjenjiva Uredba (EZ) br. 1393/2007, primjenjuje se članak 15. te Konvencije.

Članak 17.

Litispendencija

1. Ako se pred sudovima različitih država članica vode postupci o istom predmetu u kojima sudjeluju iste stranke, svi sudovi osim onog pred kojim je prvo pokrenut postupak zastaju s postupcima po službenoj dužnosti sve dok se ne utvrdi nadležnost suda koji je prvi započeo postupak.
2. U slučajevima iz stavka 1., na zahtjev suda pred kojim je pokrenut spor svi drugi sudovi pred kojima je pokrenut postupak bez odlaganja obavješćuju prethodni sud o datumu kada je pred njima pokrenut postupak.

³¹ SL L 324, 10.12.2007., str. 79.

3. Ako se utvrdi nadležnost suda pred kojim je prvo pokrenut postupak, svi ostali sudovi proglašavaju se nenadležnima u korist tog suda.

Članak 18.

Povezani postupci

1. Ako se pred sudovima različitih država članica vode povezani postupci, svi sudovi osim onog pred kojim je prvo pokrenut postupak mogu zastati sa svojim postupcima.
2. Kada se vode prvostupanjski postupci, svi sudovi osim suda pred kojim je prvo pokrenut postupak mogu jednako tako na zahtjev jedne od stranaka odbiti nadležnost ako je sud pred kojim je prvo pokrenut postupak nadležan za odlučivanje u predmetnim postupcima i ako je njegovim pravom dopušteno spajanje postupaka.
3. Za potrebe ovog članka, postupci se smatraju povezanim ako su toliko blisko povezani da se zajedničko postupanje i odlučivanje o njima čini opravdanim kako bi se izbjegla opasnost proturječnih odluka u odvojenim postupcima.

Članak 19.

Privremene mjere, uključujući i zaštitne mjere

Sudovima države članice može se uložiti zahtjev za određivanje takvih privremenih mjera, uključujući i zaštitne mjere, koje su predviđene pravom te države čak i u slučaju u kojem su, u skladu s ovom Uredbom, za donošenje odluke o meritumu predmeta nadležni sudovi druge države članice.

Poglavlje III. Mjerodavno pravo

Članak 20

.Opća primjena

Pravo koje je u ovoj Uredbi određeno kao mjerodavno primjenjuje se bez obzira na to je li to pravo države članice ili nije.

Članak 21.

Jedinstvo mjerodavnog prava

Pravo mjerodavno za režim bračne stečevine u skladu s člankom 22. ili 26. primjenjuje se na cjelokupnu imovinu koja je obuhvaćena tim režimom, bez obzira na to gdje se ona nalazila.

Članak 22.

Odabir mjerodavnog prava

1. Bračni drugovi ili budući bračni drugovi mogu sporazumno odrediti ili promijeniti pravo mjerodavno za njihov režim bračne stečevine pod uvjetom da je to pravo jedno od sljedećih:
 - (a) pravo države u kojoj bračni drugovi ili budući bračni drugovi ili jedan od njih imaju uobičajeno boravište u trenutku sklapanja sporazuma; ili
 - (b) pravo države čiji je bilo koji bračni drug ili budući bračni drug državljanin u trenutku sklapanja sporazuma.

2. Osim ako se bračni drugovi drukčije dogovore, promjena prava mjerodavnog za režim bračne stečevine tijekom braka ima samo budući učinak.
3. Nijedna retroaktivna promjena mjerodavnog prava u skladu sa stavkom 2. ne smije imati negativan učinak na prava trećih osoba proizišlih iz tog prava.

Članak 23.

Formalna valjanost sporazuma o odabiru mjerodavnog prava

1. Sporazum iz članka 22. sastavlja se u pisanom obliku, s datumom i potpisom oba bračna druga. Svaka komunikacija elektroničkim sredstvima kojom se osigurava trajni zapis sporazuma smatra se jednakovrijednom pisanom obliku.
2. Međutim, ako su pravom države članice u kojoj oba bračna druga imaju uobičajeno boravište u trenutku sklapanja sporazuma utvrđeni dodatni formalni zahtjevi za sporazume o bračnoj stečevini, primjenjuju se ti zahtjevi.
3. Ako bračni drugovi imaju uobičajeno boravište u različitim državama članicama u trenutku sklapanja sporazuma i ako su pravima tih država predviđeni različiti formalni zahtjevi za sporazume o bračnoj stečevini, sporazum je formalno valjan ako ispunjava zahtjeve bilo kojeg od tih prava.
4. Ako samo jedan bračni drug ima uobičajeno boravište u državi članici u trenutku sklapanja sporazuma i ako ta država propisuje dodatne formalne zahtjeve za sporazume o bračnoj stečevini, primjenjuju se ti zahtjevi.

Članak 24.

Suglasnost i materijalna valjanost

1. Postojanje i valjanost sporazuma o odabiru prava ili bilo koje njegove odredbe utvrđuju se na temelju prava koje bi se na njih primjenjivalo na temelju članka 22. ove Uredbe ako bi sporazum ili odredba bili valjani.
2. Neovisno o tome, kako bi utvrdio da nije dao svoju suglasnost, bračni drug može se pozvati na pravo zemlje u kojoj ima uobičajeno boravište u trenutku pokretanja postupka pred sudom ako se iz okolnosti može zaključiti da ne bi bilo opravdano odrediti učinak njegova ponašanja u skladu s pravom utvrđenim stavkom 1.

Članak 25.

Formalna valjanost sporazuma o bračnoj stečevini

1. Sporazum o bračnoj stečevini sastavlja se u pisanom obliku, s datumom i potpisom oba bračna druga. Svaka komunikacija elektroničkim sredstvima kojom se osigurava trajni zapis sporazuma smatra se jednakovrijednom pisanom obliku.
2. Međutim, ako su pravom države članice u kojoj oba bračna druga imaju uobičajeno boravište u trenutku sklapanja sporazuma utvrđeni dodatni formalni zahtjevi za sporazume o bračnoj stečevini, primjenjuju se ti zahtjevi.

Ako bračni drugovi imaju uobičajeno boravište u različitim državama članicama u trenutku sklapanja sporazuma i ako su pravima tih država predviđeni različiti formalni zahtjevi za sporazume o bračnoj stečevini, sporazum je formalno valjan ako ispunjava zahtjeve bilo kojeg od tih prava.

Ako samo jedan bračni drug ima uobičajeno boravište u državi članici u trenutku sklapanja sporazuma i ako ta država propisuje dodatne formalne zahtjeve za sporazume o bračnoj stečevini, primjenjuju se ti zahtjevi.

3. Međutim, ako se pravom mjerodavnim za režim bračne stečevine nameću dodatni formalni zahtjevi, primjenjuju se ti zahtjevi.

Članak 26.

Mjerodavno pravo u slučaju da stranke nisu odabrale pravo

1. U nedostatku sporazuma o odabiru prava u skladu s člankom 22., za režim bračne stečevine mjerodavno je pravo države:
 - (a) prvog zajedničkog uobičajenog boravišta bračnih drugova nakon sklapanja braka ili, ako to nije slučaj,
 - (b) zajedničkog državljanstva bračnih drugova u trenutku sklapanja braka ili, ako to nije slučaj,
 - (c) s kojim su bračni drugovi zajedno najbliže povezani u trenutku sklapanja braka, uzimajući u obzir sve okolnosti.
2. Ako bračni drugovi imaju više od jednog zajedničkog državljanstva u trenutku sklapanja braka, primjenjuju se samo točke (a) i (c) stavka 1.
3. Iznimno i na temelju zahtjeva bilo kojeg od bračnih drugova, pravosudno tijelo nadležno za odlučivanje u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine može odlučiti da je pravom države koja nije država čije je pravo mjerodavno u skladu sa stavkom 1. točkom (a) uređen režim bračne stečevine ako podnositelj zahtjeva dokaže:
 - (a) da su bračni drugovi imali posljednje zajedničko uobičajeno boravište u toj drugoj državi znatno dulje vrijeme nego u državi utvrđenoj u stavku 1. točki (a) i
 - (b) da su se oba bračna druga oslanjala na pravo te druge države pri uređivanju ili planiranju svojih imovinskih odnosa.

Pravo te druge države primjenjuje se od sklapanja braka, osim ako se jedan bračni drug ne slaže s time. U potonjem slučaju, pravo te druge države ima učinke od uspostavljanja posljednjeg zajedničkog uobičajenog boravišta u toj drugoj državi.

Primjena prava te druge države nema negativne učinke na prava trećih osoba proizišla iz prava koje je mjerodavno u skladu sa stavkom 1. točkom (a).

Stavak 3. ne primjenjuje se ako su bračni drugovi sklopili sporazum o bračnoj stečevini prije uspostavljanja svojeg posljednjeg zajedničkog uobičajenog boravišta u toj drugoj državi.

Članak 27.

Područje primjene mjerodavnog prava

Pravom mjerodavnim za režim bračne stečevine u skladu s ovom Uredbom utvrđuje se, među ostalim, sljedeće:

- (a) klasifikacija imovine jednog ili oba bračna druga u različite kategorije tijekom i nakon braka;
- (b) prijenos imovine iz jedne kategorije u drugu,
- (c) odgovornost jednog bračnog druga za obveze i dugove drugog bračnog druga,
- (d) ovlasti, prava i obveze jednog ili oba bračna druga u pogledu imovine;
- (e) raskid režima bračne stečevine i podjela, distribucija ili likvidacija imovine,
- (f) učinci režima bračne stečevine na pravni odnos između bračnog druga i trećih osoba i
- (g) materijalna valjanost sporazuma o bračnoj stečevini.

Članak 28.

Učinci u pogledu trećih osoba

1. Neovisno o članku 27. točki (f), u sporu između treće osobe i jednog ili oba bračna druga bračni drug se protiv treće osobe ne može pozvati na pravo kojim je uređen režim bračne stečevine između bračnih drugova, osim ako je treća osoba znala ili je, postupajući s dužnom pažnjom, trebala znati za to pravo.
2. Smatra se da je treća osoba znala za to pravo
 - (a) ako je pravo kojim je uređen režim bračne stečevine pravo
 - i. države čije je pravo mjerodavno za transakciju između bračnog druga i treće osobe;
 - ii. države u kojoj bračni drug koji sklapa ugovor i treća osoba imaju uobičajeno boravište ili
 - iii. u slučajevima koji uključuju nepokretnu imovinu, države u kojoj se nalazi imovina,

ili
 - (b) ako je bilo koji bračni drug postupao u skladu s mjerodavnim zahtjevima za objavu ili upis režima bračne stečevine koji su utvrđeni pravom:
 - i. države čije je pravo mjerodavno za transakciju između bračnog druga i treće osobe;
 - ii. države u kojoj bračni drug koji sklapa ugovor i treća osoba imaju uobičajeno boravište ili
 - iii. u slučajevima koji uključuju nepokretnu imovinu, države u kojoj se nalazi imovina.
3. Ako se bračni drug na temelju stavka 1. protiv treće osobe ne može pozvati na pravo kojim je uređen režim bračne stečevine, učinci režima bračne stečevine u pogledu treće osobe uređeni su:

- (a) pravom države čije je pravo mjerodavno za transakciju između bračnog druga i treće osobe ili
- (b) u slučajevima koji uključuju nepokretnu imovinu ili upisanu imovinu ili prava, pravom države u kojoj se nalazi imovina ili u kojoj su upisani imovina ili prava.

Članak 29.

Prilagodba stvarnih prava

Ako se osoba poziva na stvarno pravo koje ima na temelju prava mjerodavnog za režim bračne stečevine i ako u pravu države članice u kojoj se poziva na to pravo nije poznato dotično stvarno pravo, to pravo se, ako je to potrebno i u mjeri u kojoj je to moguće, prilagođava najbližem istovjetnom pravu u skladu s pravom te države, uzimajući u obzir ciljeve i interese određenog stvarnog prava i učinke koji su s njim povezani.

Članak 30.

Prevladavajuće obvezne odredbe

1. Ova Uredba ničim ne ograničuje primjenu prevladavajućih obveznih odredbi prava suda pred kojim se vodi postupak.
2. Prevladavajuće obvezne odredbe jesu odredbe za koje država članica smatra da ih je bitno poštovati radi zaštite vlastitih javnih interesa, kao što su politički, društveni ili gospodarski poredak, u tolikoj mjeri da se primjenjuju na sve situacije obuhvaćene područjem primjene tih odredbi, bez obzira na pravo koje se inače primjenjuje na režim bračne stečevine u skladu s ovom Uredbom.

Članak 31.

Javni poredak

Primjena odredbe prava bilo koje države koje je određeno u skladu s ovom Uredbom može se odbiti samo ako je takva primjena očigledno nespojiva s javnim poretком države suda pred kojim se vodi postupak.

Članak 32.

Isključenje upućivanja na daljnje pravo ili uzvrata

Primjena prava bilo koje države koje je određeno u skladu s ovom Uredbom znači primjena pravnih pravila koja su na snazi u toj državi osim pravila međunarodnog privatnog prava.

Članak 33.

Države s više pravnih sustava – teritorijalni sukobi zakona

1. Ako je pravo određeno u skladu s ovom Uredbom pravo države koja se sastoji od nekoliko teritorijalnih jedinica od kojih svaka ima svoje propise o režimu bračne stečevine, unutarnjim kolizijskim pravilima te države određuje se relevantna teritorijalna jedinica čiji se propisi primjenjuju.
2. U nedostatku takvih unutarnjih kolizijskih pravila:
 - (a) svako upućivanje na pravo države iz stavka 1. tumači se, za potrebe utvrđivanja mjerodavnog prava na temelju odredbi u kojima se upućuje na uobičajeno boravište

bračnih drugova, kao upućivanje na pravo teritorijalne jedinice u kojoj bračni drugovi imaju uobičajeno boravište;

- (b) svako upućivanje na pravo države iz stavka 1. tumači se, za potrebe utvrđivanja mjerodavnog prava na temelju odredbi u kojima se upućuje na državljanstvo bračnih drugova, kao upućivanje na pravo teritorijalne jedinice s kojom su bračni drugovi najuže povezani;
- (c) svako upućivanje na pravo države iz stavka 1. tumači se, za potrebe utvrđivanja mjerodavnog prava na temelju bilo kojih drugih odredbi u kojima se upućuje na ostale elemente kao poveznice, kao upućivanje na pravo teritorijalne jedinice u kojoj se nalazi relevantni element.

Članak 34.

Države s više pravnih sustava – sukob zakona između osoba

U odnosu na državu koja ima dva ili više pravnih sustava ili skupova pravila mjerodavnih za različite kategorije osoba u pogledu režima bračne stečevine, svako upućivanje na pravo te države tumači se kao upućivanje na pravni sustav ili skup pravila određenih pravilima na snazi u toj državi. U nedostatku takvih pravila, primjenjuju se pravni sustav ili skup pravila s kojima su bračni drugovi najuže povezani.

Članak 35.

Neprimjena ove Uredbe na unutarnje sukobe zakona

Od države članice koja se sastoji od nekoliko teritorijalnih jedinica od kojih svaka ima svoje propise o režimu bračne stečevine ne zahtijeva se primjena ove Uredbe na sukobe zakona nastale samo između tih jedinica.

Poglavlje IV. Priznavanje, izvršivost i izvršenje odluka

Članak 36.

Priznavanje

1. Odluka donesena u određenoj državi članici priznaje se u drugoj državi članici bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom.
2. Svaka zainteresirana strana koja kao glavni predmet spora postavlja pitanje priznavanja odluke može, u skladu s postupcima iz članka 44. do 57., zahtijevati priznavanje te odluke.
3. Ako ishod postupka pred sudom države članice ovisi o odluci o priznavanju koja se donosi kao odluka o prethodnom pitanju, taj sud ima nadležnost za odlučivanje o tom pitanju.

Članak 37.

Razlozi za nepriznavanje

Odluka se ne priznaje:

- (a) ako je njezino priznavanje u očiglednoj suprotnosti s javnim poretком (*ordre public*) u državi članici u kojoj se traži priznavanje;

- (b) ako je donesena jer se tuženik nije upustio u postupak, a nije mu pravodobno dostavljeno pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo i na način kojim mu se omogućuje da pripremi svoju obranu, osim ako tuženik nije započeo postupak za osporavanje odluke kada je za to imao mogućnost;
- (c) ako je u proturječju s odlukom koja je donesena u postupku između istih stranaka u državi članici u kojoj se traži priznavanje;
- (d) ako je u proturječju s prijašnjom odlukom donesenom u drugoj državi članici ili u trećoj državi koja se odnosi na isti predmet i iste stranke, pod uvjetom da prijašnja odluka ispunjava uvjete potrebne za priznavanje u državi članici u kojoj se traži priznavanje.

Članak 38.

Temeljna prava

Sudovi i druga nadležna tijela država članica primjenjuju članak 36. uz poštovanje temeljnih prava i načela priznatih Poveljom o temeljnim pravima Europske unije, a posebno njezinim člankom 21. o načelu nediskriminacije.

Članak 39.

Zabrana preispitivanja nadležnosti suda podrijetla

1. Nadležnost suda države članice podrijetla ne može se preispitivati.
2. Kriterij javnog poretka (*ordre public*) iz članka 37. ne primjenjuje se na pravila o nadležnosti iz članka 4. do 11.

Članak 40.

Zabrana preispitivanja merituma stvari

Odluka donesena u državi članici ni pod kojim se uvjetima ne smije preispitivati s obzirom na njezin sadržaj.

Članak 41.

Zastajanje s postupkom priznavanja

Sud države članice u kojoj se zahtijeva priznavanje odluke donesene u drugoj državi članici može zastati s postupkom ako je u državi članici podrijetla protiv odluke uložen redovni pravni lijek.

Članak 42.

Izvršivost

Odluke donesene u državi članici i izvršive u toj državi izvršive su u drugoj državi članici ako su na zahtjev bilo koje zainteresirane strane tamo proglašene izvršivima u skladu s postupkom iz članka 44. do 57.

Članak 43.

Utvrđivanje domicila

Radi utvrđivanja ima li stranka za potrebe postupka iz članka 44. do 57. domicil u državi članici izvršenja, sud pred kojim je pokrenut postupak primjenjuje unutarnje pravo te države članice.

Članak 44.

Mjesna nadležnost sudova

1. Zahtjev za proglašenje izvršivosti podnosi se sudu ili nadležnom tijelu države članice izvršenja o kojima je Komisija obaviještena u skladu s člankom 64.
2. Mjesna nadležnost utvrđuje se prema mjestu domicila stranke prema kojoj se zahtijeva izvršenje ili prema mjestu izvršenja.

Članak 45.

Postupak

1. Postupak podnošenja zahtjeva uređuje pravo države članice izvršenja.
2. Podnositelj zahtjeva ne mora imati poštansku adresu ili opunomoćenog zastupnika u državi članici izvršenja.
3. Zahtjevu se prilažu sljedeće isprave:
 - (a) primjerak odluke koji ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti;
 - (b) ovjera koju izdaju sud ili nadležno tijelo države članice podrijetla služeći se obrascem uspostavljenim u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 67. stavka 2., ne dovodeći pritom u pitanje članak 46.

Članak 46.

Nepodnošenje ovjere

1. Ako ovjera iz članka 45. stavka 3. točke (b) nije podnesena, sud ili nadležno tijelo mogu odrediti rok za njezino podnošenje ili prihvatiti jednakovrijedno pismeno ili, ako smatraju da imaju dovoljno informacija, mogu osloboditi stranku od podnošenja ovjere.
2. Ako sud ili nadležno tijelo to zatraži, prilaže se prijevod ili transliteracija isprava. Prijevod mora učiniti osoba kvalificirana za prevođenje u jednoj od država članica.

Članak 47.

Proglašenje izvršivosti

Odluka se proglašava izvršivom odmah nakon obavljanja formalnosti iz članka 45. bez bilo kakvog preispitivanja u skladu s člankom 37. Stranka prema kojoj se zahtijeva izvršenje odluke u toj fazi postupka nema pravo uložiti bilo kakav prigovor na zahtjev.

Članak 48.

Obavijest o odluci o zahtjevu za proglašenje izvršivosti

1. Podnositelja zahtjeva odmah se izvješćuje o odluci o zahtjevu za proglašenje izvršivosti u skladu s postupkom propisanim pravom države članice izvršenja.
2. Izjava o izvršivosti dostavlja se stranci prema kojoj se traži izvršenje, uz priloženu odluku, ako odluka nije već prije dostavljena stranci.

Članak 49.

Žalba na odluku o zahtjevu za proglašenje izvršivosti

1. Obje stranke mogu uložiti žalbu protiv odluke o zahtjevu za proglašavanje izvršivosti.

2. Žalba se ulaže sudu čije je ime dotična država članica priopćila Komisiji u skladu s člankom 64.
3. O žalbi se odlučuje u skladu s pravilima kontradiktornog postupka.
4. Ako se stranka prema kojoj se zahtijeva izvršenje odluke ne pojavi pred žalbenim sudom koji odlučuje o žalbi koju je uložio podnositelj zahtjeva, primjenjuje se članak 16. čak i u slučajevima u kojima stranka prema kojoj se zahtijeva izvršenje odluke nema domicil u bilo kojoj od država članica.
5. Žalba protiv proglašenja izvršivosti ulaže se u roku 30 dana od dostave odluke. Ako stranka protiv koje se zahtijeva izvršenje odluke nema domicil u državi članici u kojoj je proglašena izvršivost nego u drugoj državi članici, rok za podnošenje žalbe je 60 dana i počinje teći od dana dostave toj stranci osobno ili u njezinom boravištu. Taj se rok ne može produljiti zbog udaljenosti.

Članak 50.

Postupak osporavanja odluke o žalbi

Odluka o žalbi može se osporavati samo u postupku o kojem je predmetna država članica obavijestila Komisiju u skladu s člankom 64.

Članak 51.

Odbijanje ili ukidanje odluke o proglašenju izvršivosti

Sud kojem je uložena žalba u skladu s člankom 49. ili člankom 50. odbija ili ukida proglašenje izvršivosti samo na temelju jednog od razloga iz članka 37. Svoju odluku donosi bez odlaganja.

Članak 52.

Zastajanje s postupkom

Sud kojem je uložena žalba u skladu s člankom 49. ili člankom 50. na zahtjev stranke protiv koje se zahtijeva izvršenje odluke zastaje s postupkom ako je izvršivost odluke u državi članici podrijetla obustavljena zbog žalbe.

Članak 53.

Privremene mjere, uključujući i zaštitne mjere

1. Kada se odluka mora priznati u skladu s ovim poglavljem, podnositelj zahtjeva može uvijek upotrijebiti privremene mjere, uključujući i zaštitne mjere, u skladu s pravom države članice izvršenja bez potrebe za proglašenjem izvršivosti u skladu s člankom 46.
2. Proglašenje izvršivosti po sili zakona uključuje ovlasti za zaštitne mjere.
3. U propisanom roku za žalbu u skladu s člankom 49. stavkom 5. protiv proglašenja izvršivosti i sve do donošenja odluke o žalbi protiv stranke protiv koje se zahtijeva izvršenje odluke ne može se poduzeti nijedna mjera izvršenja osim zaštitnih mjera na njezinoj imovini.

Članak 54.

Djelomična izvršivost

1. Kada je odlukom odlučeno o više zahtjeva, a za sve zahtjeve ne može se proglasiti izvršivost, sud ili nadležno tijelo proglašavaju izvršivost za jedan zahtjev ili više njih.

2. Podnositelj zahtjeva može zahtijevati da se proglašenje izvršivosti ograniči na dijelove odluke.

Članak 55.

Pravna pomoć

Podnositelj zahtjeva kojem je u državi članici podrijetla odobrena puna ili djelomična besplatna pravna pomoć ili oslobođenje plaćanja troškova postupka ima pravo u svakom postupku proglašenja izvršivosti na najširi mogući opseg pravne pomoći ili oslobođenja troškova kako je predviđeno pravom države članice izvršenja.

Članak 56.

Zabrana osiguranja, jamstva ili pologa

Od stranke koja u jednoj državi članici zahtijeva priznavanje, izvršivost ili izvršenje odluke donesene u drugoj državi članici ne zahtijevaju se nikakvo osiguranje, jamstvo ili polog, bez obzira na to kako se oni nazivali, zbog činjenice da je strani državljanin ili da nema domicil ili boravište u državi članici izvršenja.

Članak 57.

Zabrana taksi, pristojbi ili davanja

U državi članici izvršenja u postupku proglašenja izvršivosti nije dopušteno naplaćivati bilo kakve takse, pristojbe ili davanja izračunate u odnosu na vrijednost konkretnog predmeta.

Poglavlje V.

Javne isprave i sudske nagodbe

Članak 58.

Prihvatanje javnih isprava

1. Javna isprava sastavljena u državi članici ima jednaku dokaznu snagu u drugoj državi članici kao što ima u državi članici podrijetla ili najbližnji učinak, pod uvjetom da to nije očigledno protivno javnom poretku (*ordre public*) u dotičnoj državi članici.
Osoba koja želi upotrijebiti javnu ispravu u drugoj državi članici može tražiti od tijela koje izdaje javnu ispravu u državi članici podrijetla ispunjavanje obrasca u kojem je opisana dokazna snaga koju javna isprava ima u državi članici podrijetla i koji je sastavljen u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 67. stavka 2.
2. Bilo kakvo osporavanje vjerodostojnosti javne isprave vrši se pred sudovima države članice podrijetla i o njemu se odlučuje po pravu te države. Osporavana javna isprava nema nikakvu dokaznu snagu u drugoj državi članici sve dok je osporavanje u tijeku pred nadležnim sudom.
3. Pravni akti i pravni odnosi zabilježeni u javnoj ispravi osporavaju se pred sudovima koji imaju nadležnost u skladu s ovom Uredbom, a o osporavanju se odlučuje u skladu s pravom koje se primjenjuje na temelju poglavlja III. Osporavana javna isprava nema u pogledu osporavane stvari nikakvu dokaznu snagu u državi članici koja nije država članica podrijetla sve dok je osporavanje u tijeku pred nadležnim sudom.

4. Ako ishod postupka pred sudom države članice ovisi o odluci o prethodnom pitanju koje se odnosi na pravne akte ili pravne odnose zabilježene u javnoj ispravi u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine, taj sud nadležan je za to pitanje.

Članak 59.

Izvršivost javnih isprava

1. Javna isprava koja je izvršiva u državi članici podrijetla proglašava se izvršivom u drugoj državi članici na zahtjev bilo koje zainteresirane strane u skladu s postupkom iz članka 44. do 57.
2. Za potrebe članka 45. stavka 3. točke (b), tijelo koje sastavlja javnu ispravu na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke izdaje ovjeru koristeći obrazac uspostavljen u skladu sa savjetodavnim postupkom navedenim u članku 67. stavku 2.
3. Sud kojem je u skladu s člankom 49. ili člankom 50. uložena žalba odbija ili ukida proglašenje izvršivosti samo ako je izvršenje javne isprave u očitoj suprotnosti s javnim poretom (*ordre public*) države članice izvršenja.

Članak 60.

Izvršivost sudskih nagodbi

1. Sudske nagodbe koje su izvršive u državi članici podrijetla bit će proglašene izvršivima u drugoj državi članici na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke u skladu s postupkom predviđenim člancima 44. do 57.
2. Za potrebe članka 45. stavka 3. točke (b), sud koji je odobrio nagodbu ili pred kojim je ona sklopljena na zahtjev bilo koje zainteresirane strane izdaje ovjeru služeći se obrascem uspostavljenim u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 67. stavka 2.
3. Sud kojem je uloženi pravni lijek iz članka 49. ili članka 50. proglašenje izvršivosti odbija ili poništava samo ako je izvršenje sudske nagodbe u očitoj suprotnosti s javnim poretom (*ordre public*) države članice izvršenja.

**Poglavlje VI.
Opće i završne odredbe**

Članak 61.

Legalizacija i druge slične formalnosti

U okviru ove Uredbe ne zahtijevaju se legalizacija ni bilo koja druga formalnost u pogledu isprava izdanih u državi članici.

Članak 62.

Odnosi s postojećim međunarodnim konvencijama

1. Ova Uredba ne utječe na primjenu bilateralnih ili multilateralnih konvencija čije su jedna ili više država članica stranke u trenutku donošenja ove Uredbe i koje se odnose na stvari obuhvaćene ovom Uredbom, ne dovodeći u pitanje obveze država članica iz članka 351. Ugovora.
2. Neovisno o stavku 1., ova Uredba, između država članica, ima prednost nad konvencijama koje se odnose na predmete uređene ovom Uredbom i čije su države članice stranke.

3. Ovom se Uredbom ne sprječavaju države članice, koje su stranke Konvencije od 6. veljače 1931. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske u kojoj su sadržane odredbe međunarodnog privatnog prava o braku, posvajanju i skrbništvu, kako je revidirana 2006., Konvencije od 19. studenoga 1934. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske koja sadržava odredbe međunarodnog privatnog prava o nasljeđivanju, oporukama i upravljanju imovinom, kako je revidirana u lipnju 2012. te Konvencije od 11. listopada 1977. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim stvarima, u primjeni tih konvencija, u mjeri u kojoj se njima predviđaju pojednostavnjeni i brži postupci za priznavanje i izvršenje odluka u stvarima koje se odnose na režim bračne stečevine.

Članak 63.

Podaci stavljeni na raspolaganje javnosti

Radi stavljanja podataka na raspolaganje javnosti u okviru Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima, države članice dostavljaju Komisiji kratki sažetak svojeg nacionalnog zakonodavstva i postupaka koji se odnose na režime bračne stečevine, uključujući podatke o vrsti tijela nadležnog u stvarima koje se odnose na režime bračne stečevine i podatke o učincima u pogledu trećih osoba iz članka 28.

Države članice te podatke stalno ažuriraju.

Članak 64.

Podaci o kontaktima i postupcima

1. Najkasnije do ...* države članice Komisiji dostavljaju podatke o:
- (a) sudovima ili tijelima nadležnima za rješavanje zahtjeva za proglašenje izvršivosti u skladu s člankom 44. stavkom 1. te za žalbene postupke protiv odluka o takvim zahtjevima u skladu s člankom 49. stavkom 2.;
 - (b) postupcima osporavanja odluke o žalbi navedene u članku 50.

Države članice obavješćuju Komisiju o svim naknadnim promjenama tih podataka.

2. Podatke dostavljene u skladu sa stavkom 1. Komisija objavljuje u *Službenom listu Europske unije*, s iznimkom adresa i drugih kontaktnih podataka sudova i tijela iz stavka 1. točke (a).
3. Komisija i na svaki odgovarajući način, ponajprije preko Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima, omogućuje da su svi podaci priopćeni u skladu sa stavkom 1. dostupni javnosti.

Članak 65.

Uspostava i naknadna izmjena popisa koji sadrži podatke iz članka 3. stavka 2.

1. Komisija na temelju obavijesti država članica uspostavlja popis drugih tijela i pravnih stručnjaka navedenih u članku 3. stavku 2.
2. Države članice Komisiju obavješćuju o svim naknadnim promjenama podataka sadržanima u tom popisu. Komisija u skladu s tim izmjenjuje popis.

*

SL: unijeti datum: 9 mjeseci prije početka primjene ove Uredbe.

3. Komisija objavljuje popis i svaku naknadnu izmjenu u *Službenom listu Europske unije*.
4. Sve podatke dostavljene u skladu sa stavkom 1. i 2. Komisija stavlja na raspolaganje javnosti bilo kojim prikladnim sredstvima, posebno preko Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima.

Članak 66.

Uspostava i naknadna izmjena ovjera i obrazaca navedenih u članku 45. stavku 3. točki (b) te člancima 58., 59. i 60.

Komisija donosi provedbene akte o uspostavi i naknadnim izmjenama ovjera i obrazaca iz članka 45. stavka 3. točke (b) te članka 58., 59. i 60. Ti provedbeni akti donose se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 67. stavka 2.

Članak 67.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 68.

Klauzula o preispitivanju

1. Najkasnije osam godina od datuma primjene Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću te Europskom gospodarskom i socijalnom odboru izvješće o primjeni ove Uredbe. Prema potrebi izvješću se prilažu prijedlozi za izmjene ove Uredbe.
2. Najkasnije pet godina od datuma početka primjene Komisija Europskom parlamentu, Vijeću te Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o primjeni članka 9. i 38. ove Uredbe. U izvješću se posebno ocjenjuje u kojoj su mjeri ti članci osigurali pristup pravosuđu.
3. U tu svrhu države članice priopćavaju Komisiji relevantne podatke o primjeni ove Uredbe na sudovima.

Članak 69.

Prijelazne odredbe

1. Ova se Uredba primjenjuje samo na pravne postupke pokrenute, javne isprave službeno sastavljene i upisane i sudske nagodbe odobrene ili sklopljene na datum ili nakon datuma njezine primjene, u skladu sa stavcima 2. i 3.
2. Međutim, ako su postupci u državi članici podrijetla započeti prije datuma početka primjene ove Uredbe, odluke donesene nakon tog datuma priznaju se i izvršavaju u skladu s poglavljem IV., sve dok su primijenjena pravila nadležnosti sukladna onima utvrđenima u poglavlju II.
3. Poglavlje III. primjenjuje se samo na bračne drugove koji sklope brak ili koji odrede pravo mjerodavno za režim bračne stečevine nakon datum početka primjene ove Uredbe.

Članak 70.

Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Ova se Uredba primjenjuje od ...³², osim članaka 63. i 64., koji se primjenjuju od ...³³, i članaka 65., 66. i 67., koji se primjenjuju od ...³⁴.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama sudionicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik

³² Dvije i pol godine nakon njezina donošenja.

³³ Devet mjeseci prije datuma primjene

³⁴ Dan nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe.